

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 31.3.2026 hyväksynyt seuraavan malminetsintälupaa koskevan hakemuksen:

Hakija:	Swedish Minerals AB
Alueen nimi:	Riutta
Lupatunnus:	ML2025:0023 Riutta
Alueen sijainti ja koko:	Kontiolahti, Joensuu, 944,87 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätös on nähtävillä Tukesin kotisivulla osoitteessa: <https://tukes.fi/malminetsintaluvat-ja-valtaukset>

Tieto päätöksen antamisesta on julkaistu sijaintikunnan verkkosivuilla.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Matti Ohtamaa puh. 029 505 2289

Kuulutettu 31.3.2026

Pidetään nähtävänä 7.5.2026 asti.

LIITTEET

Liite 1: Lupakartta malminetsintäalueesta

Swedish Minerals Ab
Långgatan 26,
821 43 Bollnäs

MALMINETSINTÄLUPAPÄÄTÖS

Hakija: Swedish Minerals Ab
559319-6040
Ruotsi

Yhteystiedot: Långgatan 26,
821 43 Bollnäs

Lisätietoja antaa:

Jukka-Pekka Ranta
jpranta@Nordicgeoservices.fi

kontakt@swedishminerals.com

jonathon@unitedlithium.com

Alueen nimi: Riutta
Alueen sijainti: Kontionlahti, Joensuu

Hakemus on tullut vireille 7.4.2025. Kaivosviranomaisen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset. Hakemukselle on annettu lupatunnus ML2025:0023 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä 7.4.2025.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) pykälien 5, 9 ja 32 tarkoittamalla tavalla.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain (621/2011) nojalla Swedish Minerals Ab:lle malminetsintäluvan nimeltä "Riutta" lupatunnuksella ML2025:0023.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Tässä malminetsintälupapäätöksessä annetut tarpeelliset tarkentavat lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi perustuvat kaivoslain (621/2011) 51 §.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään neljä (4) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika malminetsintäluvalle. Malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki 621/2011, 60 §, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu. Jos toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun toimenpiteeseen tarvittava muun lainsäädännön mukainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta. Päätöksen lainvoimaisuus tulee tarkistaa luvassa mainitulta hallinto-oikeudelta valitusajan päättymisen jälkeen.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että malminetsintätöitä suorittava henkilöstö ja urakoitsijat ovat perehtyneet tässä luvassa annettuihin määräyksiin.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 944,87 ha

Alueen nimi: Riutta

Sijainti: Kontiolahti, Joensuu

Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1). Lupa-alueesta on rajattu pois tiedossa olevat esteet. Malminetsintää ei saa suorittaa tällä luvalla, eikä jokamiehenoikeudella 150 metriä lähempänä asumiseen tai työnteekoon tarkoitettua rakennusta, yksityistä pihapiiriä tai erityiseen tarkoitukseen otetuilla alueilla. Jokamiehenoikeuksiin kuuluvalla liikkumisella ei myöskään saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä muille ihmisille tai luonnolle.

Alueesta tarkemmin

Malmietsintälupa-alue koostuu kolmesta osasta, jotka koostuvat Kontiolahden kunnan ja Joensuun kaupungin alueilla. Malminetsintälupa-alueella ei sijaitse luonnonsuojelu- tai suojeluohjelma-alueita, Natura 2000-verkoston kohteita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita, eikä luokiteltuja pohjavesialueita. Lupa-alue kokonaisuudessaan on pääosin maakuntakaavassa ja Joensuu seudun 2020-yleiskaavassa M, maa- ja metsätalousaluetta.

Lupa-alueen pohjoisimman osan välittömässä läheisyydessä on kolme arvokasta kallioaluetta: Kuljunvaara – Paakinvaara (KAO070002), arvoluokka 3, hyvin arvokas kallioalue; Hiisvaara (KAO070003) arvoluokka 3, hyvin arvokas kallioalue ja Pahakallio – Uuro (KAO070071), arvoluokka 4, arvokas kallioalue. Lisäksi lupa-alueen pohjoisosan välittömässä läheisyydessä ovat Lähivaaran luonnonsuojelualue (YSA207210) ja Hiisvaaran luonnonsuojelualue.

(YSA206508) sekä Paukkajanpään erityisesti suojeltavan lajin suojelualue (ERA204229).

Lupa-alueen eteläisimmän osan välittömässä läheisyydessä ovat Kuusojan lähteikön luonnonsuojelualue (YSA200705) ja Kuusojan lähteikön luonnonsuojelualue 2 (YSA205718) sekä Louhelan luonnonsuojelualue (YSA205907) ja Huuhkajanvaarassa sijaitseva Huuhkajanvaaran luonnonsuojelualue (YSA205411). Lisäksi eteläisimmän osan välittömässä läheisyydessä on erityisesti suojeltavan lajin suojelualue Riuttaranta (ERA204232). Lupa-alueen eteläisimmän osan välittömässä läheisyydessä on myös Palokankaan (0727652, I-luokka) pohjavesialue sekä Novikka, arvokas harju- tai moreenialue.

Otaksuma mineraaleista

Alueella aiemmin tehtyihin tutkimusten ja alueen geologiseen malmipotentialiin sekä hakijan suorittamiin tutkimuksiin ja tuloksiin perustuen hakija otaksuu alueella olevan seuraavia kaivosmineraaleja: Kyaniittia, andalusiittia, kuparia (Cu), kultaa (Au), molybdeeniä (Mo), vanadiinia (V) ja uraania (U)

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset)**1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista**

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeelliseksi ottaen huomioon kohteella tehty aikaisemmat tutkimukset. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvastavuudesta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimuksista ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 14 § ja VNa kaivostoiminnasta (1123/2025) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut osittain, kokonaan tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on raukeavilta alueilta;

1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011), 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (1123/2025), 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsinnästä tässä luvassa lupamääräyksessä 1 kohdassa 1 sallituilla menetelmillä, ei synny kaivannaisjätettä. Mikäli kaivannaisjätettä syntyy lupamääräyksen 1 kohdassa 2 mainitussa kallioperänäytteenotossa kairaamalla, malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä ja käsittelemisestä. Maanpinnalle nouseva hienojakoinen paikallinen kiviaines eli kairaussoija on kaivoslain 13 §:ssä tarkoitettua kaivannaisjätettä. Hakija on toimittanut kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman, jossa on kuvattu taloudellisesti ja teknisesti parhain tapa käsitellä kohteilla mahdollisesti syntyvä kairaussoija. Kaivosviranomaisen katsoo lupahakemuksen mukaisen kairustoiminnan olevan määrältään alkuvaiheen tutkimuskairausta eikä malminetsintähankkeiden loppuvaiheen inventointiluonteista kairausta. Lupamääräyksessä 8 ja 9 on määrätty tarkemmin, kuinka tulee toimia luonnonsuojelulaissa tarkoitetuilla erityisesti suojeltavilla kohteilla tai jos alueelle sijoittuu pohjavesialueita.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (1123/2025) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintä-alueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §), ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava kaikista poikkeustilanteista, jotka saattavat vaatia toimenpiteitä maastossa aina Tukesille, ja poikkeustilanteen luonne huomioiden asianosaisille viranomaisille sekä mahdolliselle kiinteistön omistajalle.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille,
- Lupa- ja valvontavirastolle,
- Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä Museovirastolle tai alueelliselle vastuumuseolle (Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo).

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (1123/2025) 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomaisen ei näe tässä vaiheessa tarvetta malminetsintäalueen pienentämiselle. Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2025:0023 alueella. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan tehdä ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 §, 51, 67 §). Otettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, sekä seikka, että kyseessä on vaiheittain etenevä tutkimustoiminta, voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Tässä malminetsintäluvassa **ML2025:0023** määrätään lupakohtainen **3000 euron** suuruinen

vakuus. Vakuus asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä malminetsintäluvassa määrätty vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi, luvanhaltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella, joka perustuu malminetsintäalueilla suoritettun valvontatyön kautta saatuihin havaintoihin. Valvontahavaintojen perusteella tyypillisimpien malminetsintäalueilla sattuvan vahingon suuruusluokka on linjassa tässä luvassa määrätyn vakuuden kanssa. Kaivosviranomainen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä, sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päättynyt määrättyyn vakuuteen. Luvassa sallitut geofyysiset- ja geokemialliset tutkimusmenetelmät tai maaperä- ja kallioperänäytteenotto eivät aiheuta merkittävää vahinkoa ympäristölle tai luonnolle, kun tutkimustyö suoritetaan lupamääräyksiä noudattaen. Malminetsinnästä johtuvia tyypillisiä maanomistajalle aiheutuvia vahinkoja ovat lähinnä yksittäiset puustovahingot. Luvassa on kielletty luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien vahingoittaminen tai vaarantaminen. Mikäli alueella on sellaisia, niitä varten on annettu tarkat rajoitukset. Lähtökohtaisesti luvanhaltijan urakoitsijoilla on erillinen vastuuvakuutus tutkimustoimissa aiheutuneita ennakoiduttomia vahinkoja varten. Kaivosviranomainen harkitsee luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä, onko vakuuden suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintä sekä malminetsintäalueella liikkuminen ja muu alueen käyttö on rajoitettava tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa. Luonnonolosuhteilla tarkoitetaan alueen pohja- ja pintavesioloja, lämpö- ja kosteusoloja sekä kasvien kasvupaikkatekijöitä.

8.1 Kairausvedenotto, kairaus apuaineet ja hydrauliliöljy vuotojen ehkäiseminen

Tämän päätöksen liitteessä 1 tarkoitettulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta toiminnan kannalta välttämättömään liikkumiseen ei tarvita erillistä maastoliikennelupaa. Tutkimustyön kannalta välttämättömiin kairaus-toimenpiteisiin saa käyttää alueen vettä, mutta jos kairauksessa käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava siten kuin vesilain (587/2011) 2. luvun 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava aina huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Tässä luvassa sallitaan kairausapuaineiden käyttö, mikäli niitä tarvitaan tutkimustoiminnalle tarpeellisen kallioperänäytteen saamiseksi. Mikäli kairauksessa käytetään apuaineita, on käytettävä sellaisia apuaineita, joiden käytöstä ei aiheudu ympäristönsuojelulaissa säädetyn pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta (527/2014, 17§). Kaikki kairauksessa mahdollisesti käytettävät apuaineet tai niiden keskeiset ainesosat tulee olla rekisteröitynä Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) rekisteriin (REACH), ja ne on hyväksytty käyttötarkoituksensa mukaisesti käytettäväksi EU:n alueella. Mitkään näiden kemikaalien ainesosista eivät saa olla myrkyllisiä tai biokertyviä. Määräys ei koske aineryhmiä, joilla on

vapautus tai poikkeus REACH-asetuksen velvoitteista.

Malminetsintäluvan haltijan on varmistettava, että mahdolliset ennalta odottamattomat vuodot tutkimustoiminnanaikaisessa koneellisessa näytteenotossa hallitaan käyttämällä koneeseen integroituja ja riittäväksi mitoitettuja valumakaukaloita. Luvanhaltijan tulee kyetä myös tarvittaessa torjumaan öljyvuoto viipymättä imeytysaineilla.

8.2 Kairauspaikan jälkitoimenpiteet

Kairauksen päätyttyä on tulpattava kairareiät aina teräksisen maakairausputken paikalleen jäädessä mansettitulpalla pohjaveden maanpinnalle nousun estämiseksi. Kairaputket on katkaistava noin 0,10–0,20 metrin pituuteen läheltä maanpintaa, kairaputken päät on peitettävä metallisella suojahatulla ja merkittävä selvästi huomiovärillisin puupaaluin, joissa on kairauspaikan tunnisteet ja heijastin. Kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella. Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintälupa-alueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan.

Perustelut: Kaivoslain (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

9.1. Yleiset määräykset

Malminetsintäluvan haltijan tulee rajoittaa malminetsintätoiminta sekä muu malminetsintäalueen käyttö ainoastaan tutkimustyön suorittamisen kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei niistä aiheudu sellaista yleisen tai yksityisen edun loukkausta, joka olisi kohtuullisin toimin vältettävissä.

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät lähtökohtaisesti aiheuta laaja-alaisia ympäristövaikutuksia, malminetsintäluvan haltijan on kuitenkin oltava riittävällä tavalla selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin voidaan kohtuudella edellyttää.

Tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät on yksilöity lupamääräyksessä 1. Niiden ei katsota vaikeuttavan oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista eikä aiheuttavan olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle tai merkittävää maisemallista haittaa. Menetelmät eivät myöskään aiheuta merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista tai muita merkittäviä vahingollisia ympäristövaikutuksia, kun tutkimukset suoritetaan päätöksessä sallituilla menetelmillä ja määrättyinä ajankohtina.

Lupamääräyksen 1 kohdassa 2 mainittua koneellisesti tehtävää maa- ja kallioperänäytteenottoa ei kuitenkaan saa suorittaa vesistön päältä. Mikäli malminetsintätutkimukset edellyttävät kairausta vesistön päältä, tulee sitä varten hakea luvan muuttamista kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaisesti.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää Tukesille hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista yksityiskohtainen tutkimussuunnitelma, josta ilmenevät suunnitellut toimenpiteet sekä niiden tarkat sijaintitiedot. Luvanhaltijan on lisäksi tarvittaessa päivitettävä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, erityisesti tilanteissa, joissa tutkimusluonteinen kallioperäkairaus muuttuu luonteeltaan ja määrältään kohteellisesti tiheämmäksi inventointikairaukseksi.

Tutkimussuunnitelma on toimitettava tiedoksi myös toimivaltaiselle Lupa- ja valvontaviranomaiselle sekä Pohjois-Karjalan alueelliselle vastuumuseolle. Lähtökohtaisesti luvanhaltijalla ei kaivoslain mukaan ole yleistä velvollisuutta suorittaa kasvillisuus- tai luontokartoituksia, kun varovaisuusperiaate otetaan huomioon, eikä tällaisia kartoituksia edellytetä muiltakaan samankaltaisia vaikutuksia aiheuttavilta maankäyttömuodoilta suojelualueiden ulkopuolella.

Siirtyminen lupa-alueelle, ja lupa-alueella liikkuminen on sulanmaan aikana pyrittävä suunnittelemaan niin, että luontaisia aukkopaikkoja ja olemassa olevia uria käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee ensisijaisesti välttää sulanmaan aikana. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Koneellinen tutkimus ja näytteenotto alueilla, joilla on olemassa vaarana, että tutkimukset tai liikkuminen aiheuttaa maaperään vahinkoja (suot), tulee suorittaa aina ajankohtana, jolloin maaperä on jäätynyt. Tutkimusmontut ja kuopat tulee merkitä huomiokepein sekä luiskata loiva reunaisiksi päistään niiden ollessa auki ja sisältävän putoamisvaaran. Tutkimusten päätyttyä tutkimusmontut, -kuopat ja -ojat on täytettävä ja maisemoitava.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että suunniteltuihin toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa puuttua valvonnallisin keinoin. Velvollisuus mahdollistaa lisäksi sen, että Tukes voi kaivoslain valvonta-tehtävänsä toteuttamiseksi arvioida suunniteltujen toimenpiteiden vaikutuksia ja antaa tarvittaessa tarkempia lisämääräyksiä niiden suorittamisesta. Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua (kaivoslain (621/2011) 11 §, 12 § ja 69 §) vastaista vaikutusta.

9.2 Lupa-aluekohtaiset määräykset

Pintavedet

Luvansaajan tulee huolehtia tutkimustoiminnassaan siitä, ettei eri tutkimusvaiheissa päädy kiintoainesta pintavesiin. Lupa-alueelta tunnetaan metsälain 10 §:ssä tarkoitettuja erityisen tärkeitä elinympäristöjä, jotka on otettava huomioon tutkimustoimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa. Lupa-alueella esiintyy luonnontilaisia tai luonnontilaisten kaltaisia lähteitä, joiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Näiden kohteiden läheisyydessä tulee noudattaa riittävää suojaetäisyyttä. Myöskään purouomien luonnontilaa ei saa vaarantaa.

Lupamääräyksen 1 kohdan 2 mukaisesti koneellisesti tehtävää maa- ja kallioperänäytteenottoa ei saa suorittaa vesistön päältä. Mikäli tutkimustoimenpiteet edellyttävät kairausta vesistöstä käsin, tulee sitä varten hakea malminetsintäluvan muuttamista kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaisesti.

Huomion arvoiset kasvilajit

Lupa-alueella on rauhoitetun kasvilajin (hajuheinä) esiintymiä (LsL 9/2023 78 §:n, EU luontodirektiivi ja IVb). Tämä tulee huomioida tutkimustoiminnassa siten, ettei toiminta vahingoita tai vaaranna niiden esiintymiä. Esiintymä tulee huomioida tutkimustoiminnassa siten, ettei toiminta vahingoita tai vaaranna esiintymiä. Kasvilajin esiintymään tulee jättää n. 30 m suojavyöhyke.

Lisäksi lupa-alueella esiintyy silmälläpidettävien, uhanalaisia ja vaarantuneiden kasvilajien esiintymiä. Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi uhanalaiset ja alueellisesti uhanalaiset lajit tulee ottaa huomioon malminetsinnässä niin, ettei niitä vaaranneta. Vaikka

silmälläpidettävien lajien turvaaminen on vapaaehtoista, eikä silmälläpidettävät lajit täytä varsinaisen uhanalaisuuden kriteerejä, silmälläpidettävien lajien esiintymien oleellista vahingoittamista ei saa aiheuttaa tutkimuksissa.

Hiirihaukka

Sorsansuon koillispuolelle sijoittuu vaarantuneen hiirihaukan pesä. Pesäpesinnän herkintä aikaa on 15.4.–31.7, tästä syystä kohteelle määrätään 20-60 m suojavyöhyke, maastonmuodot huomioiden.

Säteilylain 145–146 §:n mukainen selvitys

Luvanhaltijan tulee ilmoittaa Säteilyturvakeskukselle ennen toiminnan aloittamista, jos toiminnassa käsitellään aineksia, joissa on uraani-238, torium-232 tai niiden hajoamistuotteita enemmän kuin 1 Bq/g ja laatia säteilylain 859/2018 (145–146 §) mukainen selvitys luonnonsäteilyn aiheuttamasta altistuksesta, jossa on esitetty määräyksen STUK S/6/2022 3–7 §:ien mukaiset tiedot.

Lisäksi, Mikäli luonnon radioaktiivisten aineiden aktiivisuuspitoisuudet jätteissä kuten kairaussoijassa ovat suurempia kuin vapauttamisrajat (määräys STUK SY/1/2018), pitää toiminnasta vastaava hakea jätteiden loppukäsittelylle säteilylain 84 §:n mukainen hyväksyntä.

Paukkajavaaran vanhalla kaivosalueella toimiminen

Paukkajanvaaran vanhalla kaivosalueella (kiinteistöllä 167-435-40-85) on voimassa ydinenergia-asetuksen 85 § mukaiset maankäytön rajoitukset (Säteilyturvakeskuksen päätös A102/40, 17.8.2001). Tontilla on ydinenergialain nojalla jälkihoidettu entinen kaivos, jonka kaivannaisjätteet on loppusijoitettu säteilyaltistuksen rajoittamiseksi maan pinnalle sulkurakenteiden alle. Kyseisellä kiinteistöllä ei saa tehdä maahankajoavia tutkimustoimia eikä sellaista tutkimustoimintaa, joka voi vahingoittaa kaivosalueen suojamaakerrosta.

Suoluonto ja luontotyytit

Lupa-alueella on uhanalaisia suoluontotyyppiejä. Mahdolliset kallioperäkairaukset on suoritettava suoalueilla ainoastaan lumipeitteisenä aikana, maaperän ollessa roudassa, jolloin vaikutukset luontotyyppieihin eivät ole merkittäviä. Tämä kairauksia koskeva rajoitus koskee myös muita oijittamattomia suoalueita lupa-alueella. Tässä luvassa sallitut malminetsintämenetelmät eivät ole olleet uhanalaistumisen syynä eivätkä muodosta uhkatekijää luontotyypeille. Rauhoitettujen kasvilajien esiintymien ympärille tulee lisäksi jättää noin 20 metrin suojavyöhyke.

Lisäksi lupa-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen soidensuojelun täydennysehdotuksen (SSTE) kohde: Urkkalamminkankaan suot. Toiminta näillä alueilla on toteutettava erityistä varovaisuutta noudattaen, eikä täydennysehdotuskohteen suojelutavoitteita saa vaarantaa tutkimustoiminnalla. Kesäaikainen maastoliikenne näillä alueilla on kielletty.

Arvokkaat kallioalueet

Lupa-alue välittömään läheisyyteen sijoittuu arvokkaita kallioalueita: Kuljunvaara – Paakinvaara (KAO070002), arvoluokka 3, hyvin arvokas kallioalue; Hiisvaara (KAO070003) arvoluokka 3, hyvin arvokas kallioalue ja Pahakallio – Uuro (KAO070071), arvoluokka 4. Tutkimustoiminnalla suunnittelussa on otettava huomioon alueen geologiset ja geomorfologiset ominaispiirteet sekä biologiset ja maisemalliset arvot

Rupilisko

Lupa-alueen välittömässä läheisyydessä on erityisesti suojeltavien lajin suojelualueita: (Paukkajapää ERA204229, Riuttaranta (ERA204232). Kyseessä on erittäin uhanalaisen rupiliskon lisääntymis- ja levähdyspaikka, jonka hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain (9/2023) 77 §:n nojalla. Lisääntymispaikka on rupiliskon kohdalla lisääntymislampi. Lisääntymislammen hävittämiseksi ja heikentämiseksi katsotaan lammen veden määrään tai laatuun vaikuttaminen. Levähdyspaikaksi tulkitaan 75 m leveä vyöhyke lammen rannasta. Tällä alueella ei saa liikkua moottoriajoneuvolla sulanmaan aikaa ja lisäksi

kaikki maahankajoava tutkimustoiminta on kielletty. Rupilisko kuuluu myös 78 §:n mukaisiin Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV a mainittuihin tiukkaa suojelua edellyttäviin eliölajeihin.

Reitistöt

Lupa-alueen halki kulkee UKK-reitti, sekä maakuntakaavassa ohjeellinen moottorikelkkareitti Kontiolahti-Hatunkylä. Malminetsintä ei saa aiheuttaa vaaraa, haittaa tai vahinkoa näiden reittien käytölle ja kunnolle.

Harjualueet

Lupa-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä on arvokkaita harju- tai moreenialueita (mm. Kuvassärkkä, Riuttalampi, Kuusaojan laaksonmäyke). Toimittaessa arvokkaiden harju- tai moreenialueiden läheisyydessä, pitää tutkimustoiminnan suunnittelussa ottaa huomioon näiden alueiden geologiset ominaispiirteet sekä biologiset ja maisemalliset arvot.

Kaavamääräykset

Lupa-alueella on voimassa Joensuun seudun yleiskaava 2020 sekä Enon länsiosan rantayleiskaava. Ylä-Paukkajärven länsi-rannalla on voimassa rakentamislain 53§ mukainen maisematyöluvan vaatimus. Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavissa olevaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman kunnan lupaa. Malminetsintäluvan mukainen tutkimustoiminta on suoritettava lupa-alueella kaavamääräyksiä noudattaen.

Osa lupa-alueesta on kaavassa tarkoitettulla RA-merkityllä loma-asuntoalueella. Lupa-alueella on toteutumattomia rakennuspaikkoja. Tutkimustoiminta tulee suunnitella siten, että rakennuspaikat säilyvät toteutettavissa.

Lisäksi osa lupa-alueesta on Enon länsiosan rantayleiskaavalla. Lupa alue sijoittuu osittain kaavassa merkityn asuntoalueen rakennuspaikan päälle (A-merkintä). Myös tällä kohteella tutkimustoiminta tulee suunnitella siten, että rakennuspaikka säilyy toteutettavissa.

Yksityisten suojelualueiden läheisyydessä toimiminen

Lupa-alueen välittömään läheisyyteen sijoittuu useita yksityisiä suojelualueita: Lähivaaran luonnonsuojelualue (YSA207210), Hiisvaaran luonnonsuojelualue (YSA206508), Kuusojan lähteikön luonnonsuojelualue (YSA200705) Kuusojan lähteikön luonnonsuojelualue 2 (YSA205718), Louhelan luonnonsuojelualue (YSA205907) Huuhkajanvaaran luonnonsuojelualue (YSA205411). Rauhoitusmääräyksissä on kielletty mm. kaikenlainen maa- ja kallioperän vahingoittaminen, moottoriliikenne ja puiden kaato sekä selkärankaisten hätyyttäminen. Näiden alueiden läheisyydessä toimittaessa, tutkimustoiminta tulee noudattaa YSA-alueen rauhoitusmääräyksiä, eikä tutkimustoiminnalla saa vaarantaa kyseisten alueiden luontoarvoja.

Arkeologiset kohteet, kiinteät muinaisjäännökset, kulttuuriperintö kohteet

Lupa-alueelta tunnetaan muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä ja arkeologisia kulttuuriperintökohteita (muinainen raaka-aineiden hankintapaikka 1000013339), jotka tulee huomioida lupa-alueen tutkimustöiden ja reittien suunnittelussa.

Lisäksi lupa-alueella saattaa kaukokartoitus Lidar-aineiston pohjalta tarkasteltuna olla muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä ja arkeologisia kulttuuriperintökohteita (tervahauta), jotka tulee huomioida lupa-alueen tutkimustöiden ja reittien suunnittelussa.

Perustelut: Kaivoslain (621/2011) 11 §, 12 §, 15 §, 69 § sekä valtioneuvoston asetus (1123/2025) 2 § ja 3 §.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Malminetsintäluvan haltijan on maksettava malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **20 euroa hehtaarilta** luvan voimassaoloajalta. Malminetsintäalueesta lasketaan kokonaispinta-ala, ja jokaisen kiinteistön tai muiden rekisteriyksiköiden osalta pinta-ala vähintään 0,1 hehtaarin tarkkuudella.

Malminetsintäkorvaus ensimmäiseltä vuodelta on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava vastaavana ajankohtana. Luvan haltijan on ilmoitettava malminetsintäkorvauksen kokonaissuorituksesta kirjallisesti kaivosviranomaiselle, kun velvollisuus on täytetty.

Mikäli hakija pienentää tai muuttaa tässä päätöksessä määrättyä malminetsintäaluetta muutoshakemuksella, määräytyy uusi malminetsintäkorvaus maanomistajalle seuraavasta tämän lupapäätöksen maksupäivästä alkaen muutospäätöksessä määrättävän pinta-alan mukaan.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta, 51 § 67 § ja 69:ään, joissa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta ja muuttamisesta sekä 152.1 §:ään jossa säädetään kaivosviranomaisen on oikeudesta saada kaivoslain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot niiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

Hakemuksen käsittely

Hakemus: Swedish Minerals Ab	7.4.2025
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	3.11.2025
Lausuntopyynnöt: Tukes	3.11.2025
Selityspyyntö: Tukes	13.1.2026
Selitys: Swedish Minerals Ab	6.2.2026
Hakemuksen muutos: Swedish Minerals Ab	6.2.2026
<i>(Hakemusalueetta pienennetty)</i>	
Vastaselityspyyntö: Lupa- ja valvontavirasto	18.2.2026
Vastine: Lupa- ja valvontavirasto	12.3.2026
Päätös: Tukes	31.3.2026

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta 3.11.2025 kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Kontiolahden kunnan ja Joensuun kaupungin ilmoituskanavilla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 10.12.2025 saakka.

Asianosaisia maanomistajia on tiedotettu hakemuksesta kirjeitse sekä lehti-ilmoituksella (Karjalan Heili).

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 10.12.2025. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyynnot ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnot ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Kontiolahden kunnalle** 3.11.2025.
Kontiolahden kunta on antanut lausunnon 3.12.2025 (liite 4).
- 2) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Joensuun kaupungille** 3.11.2025
Joensuun kaupunki ja Joensuun kaupungin ympäristösuojelu on antanut lausunnon 9.12.2025 (liite 5)
- 3) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle** 3.11.2025.
Pohjois-Karjalan ELY-keskus on antanut lausunnon 16.12.2025 (liite 6).
- 4) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Pohjois-Karjalan alueelliselle vastuumuseolle** 3.11.2025.
Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo on antanut lausunnon 12.12.2025 (liite 7).
- 5) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Säteilyturvakeskukselle** 3.11.2025.
Säteilyturvakeskus on antanut lausunnon 5.12.2025 (liite 8).

Muut selvitykset lupaharkintaa varten

Kaivoslaki velvoittaa kaivosviranomaista pyytämään lausunnon lupahakemuksen käsittelyä varten mm. Lupa- ja valvontavirastolta. Mikäli pyydetyissä lausunnoissa, saaduissa muistutuksissa tai mielipiteissä tuodaan esiin seikkoja, jotka voisivat muodostaa kaivoslain 46 §:ssä tarkoitetun luvan myöntämisen esteen, tulee kaivosviranomaisen ratkaista, voidaanko lupa kuitenkin kaivoslaissa säädetystä esteestä huolimatta myöntää, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksillä tai pienentämällä alueen koko. Lupakohtaisien (9.2) määräysten tarkoituksena on varmistaa, että lausunnoissa, muistutuksissa tai mielipiteissä esiin nostetut seikat huomioidaan niin, ettei kaivoslain vastaista toimintaa tai vaikutusta synny.

Lupa- ja valvontavirasto (LVV) valvoo luonnonsuojelulain säännösten noudattamista sekä käyttää luonnonsuojelun yleisen edun puhevaltaa. Malminetsintälupahakemuksesta on pyydetty lausunto Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta erityisesti niiden luonnonsuojelu- ja ympäristönäkökohtien arvioimiseksi, joilla on merkitystä lupaharkinnassa sekä vastine Lupa- ja valvontavirastolta yhtiön selitykseen.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 117 §:ssä säädetään tietojärjestelmästä, joka koostuu Suomen luonnon monimuotoisuutta ja siihen vaikuttavia toimintoja koskevista tiedoista. Ympäristöministeriö, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Metsähallitus, Suomen ympäristökeskus ja Luonnontieteellinen keskusmuseo toimivat kukin luonnonsuojelun tietojärjestelmän rekisterinpitäjinä niiden tietojen osalta, jotka ne järjestelmään tallentavat. Ympäristöministeriö vastaa tietojärjestelmän sisällöllisestä ja toiminnallisesta kehittämisestä yhteistyössä sen ylläpitäjien kanssa. Luonnonsuojelun tietojärjestelmä muodostuu tiedoista, jotka tallennetaan tai on tallennettu edellä mainittujen ylläpitäjien tietojärjestelmiin, rekistereihin ja asianhallintajärjestelmiin. Viranomaisportaali tarjoaa viranomaisille suoran pääsyn kaikkeen tarkkaan lajitietoon, mukaan lukien sellaiset tiedot, jotka avoimessa Laji.fi-palvelussa on luonnonsuojelullisista syistä karkeistettu tai piilotettu. Viranomaisportaalissa käsitellään sensitiivisiä tietoja, kuten uhanalaisten eläin- ja kasvilajien esiintymiä sekä

arvokkaiden luonnonalueiden suojeluun liittyviä tietoja, minkä vuoksi näitä tietoja ei voida kirjata päätökseen. Kaivosviranomaisen on lisäksi tarkistanut lupa-aluetta koskevat tiedot Laji.fi-viranomaisportaalista ja hyödyntänyt saatavilla olevaa tietoa lupaharkinnassa arvioidessaan malminetsintälupahakemuksessa esitettyjen toimenpiteiden vaikutuksia merkityksellisiin luonnonsuojelu- ja ympäristönäkökohtiin.

Tukes on ennen päätöksen antamista selvittänyt alueen luonnonolosuhteita muun muassa ilmakuvien, olemassa olevan tietoaaineiston ja hakemukseen saatujen lausuntojen perusteella. Tutkimusalue on metsätalousmaata, jossa on harjoitettu tehokasta metsänhoitoa ja hakkuita. Selvitysten perusteella Tukes on katsonut, että suunnitelluista tutkimustoimenpiteistä, ottaen huomioon toiminnan laadun ja laajuuden, ei aiheudu haittaa ihmisten terveydelle, vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa eikä muutakaan merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta. Luvanhakija on kuvannut toimenpiteidensä vaikutuksia hakemuksessa sekä siihen liitetyssä kaivannaisjätehuoltosuunnitelmassa.

Tämän malminetsintäluvan perusteella ei ole tarkoitus toteuttaa koelouhintaa eikä muita toimenpiteitä, jotka laajuudeltaan tai vaikutuksiltaan vastaisivat koelouhintaa. Toimintaa ei myöskään ole suunniteltu harjoitettavaksi asemakaava-alueella.

Alueella hetkellisesti suoritettavien tutkimustoimenpiteiden ei katsota aiheuttavan merkittävää häiriötä Suomen pesimälinnustolle, joka on pääosin luonnonsuojelulla rauhoitettua. Suomessa seurataan lajien uhanalaisuutta, ja uhanalaisuustilanne on tarkasteltavissa Punaisen kirjan verkkopalvelussa (YM & SYKE, 2019), osoitteessa <https://punainenkirja.laji.fi>. Julkaisussa esitetään myös lajien uhanalaisuuteen johtaneet syyt sekä tulevaisuuden uhkatekijät. Tässä malminetsintäluvassa sallittuja menetelmiä ei mainita uhanalaisuuden aiheuttajina eikä tulevaisuuden uhkatekijöinä.

Kallioperäkairaus, vedet ja kairausapuaaineet

Tukesilla on ollut lupaharkinnan tukena useita kymmeniä erilaisia ympäristöselvityksiä ja luontotutkimuksia. Pelkästään malminetsinnässä käytettävään kairausveteen liittyviä tutkimuksia on tehty yli 10 kappaletta vuosina 2011–2024. Kaikkia tutkimuksia yhdistää se, että niiden johtopäätöksissä on päädytty samankaltaisiin tuloksiin, eli siihen että kallioperäkairaus ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia vesien laatuun. Malminetsinnän ympäristövaikutuksia on tämän lisäksi selvitetty useissa Natura vaikutustenarvioinneissa, jotka ovat käsittäneet laajan joukon maastossa tehtyjä kartoituksia ja kasvi- ja vesivaikutusseurantoja. Vuosien 2011–2024 aikana luontoselvityksiin on käytetty useita kymmeniä miljoonia euroja. Edellä mainittujen tutkimusten ja selvitysten lisäksi Tukes valvoo itse maastossa vuosittain yksittäisiä tutkimuskohteita riskiperusteisesti noin 25–30 kohdetta vuodessa. Kairakoneen käytössä ollaan siirtymässä hydraulikan sijasta mm. käyttämään sähkömoottoreita, eikä kairaustyössä tarvita muutoinkaan öljyä, vaan jäähdytys tehdään puhtaalla vedellä. Tällöin vaikutukset maankamaraan ja vesiin on minimaaliset. Kairakone tekee työnsä paikallaan, jolloin mahdolliset bioöljyvuodot on helppo havaita heti ja korjata tilanne.

Tutkimustoiminnasta syntyvät äänet

Kallioperäkairauksesta syntyvä ääni jää tasoltaan sellaiseksi, ettei sillä ole merkittäviä haitallisia tai häiriötä aiheuttavia vaikutuksia lupa-alueen ulkopuolella. Äänen syntyminen liittyy tavanomaiseen tutkimusvälineistön ja siihen liittyvien toimintojen käyttöön, minkä vuoksi äänen voimakkuus, kesto ja luonne pysyvät rajattuina ja ennakoitavissa. Ääni on tasaista, toistuvaa ja suhteellisen tasaisena jatkuvaa. Kallioperäkairaus on luvanvoimassaoloaikaan verrattuna lyhytkestoinen, ja tutkimuskohteella aiheutuu ääntä vain rajatun määräjän.

Tukes käyttää kairakoneen melua arvioidessaan mittaustuloksiin perustuvaa tietoa. Mittaustuloksista käy ilmi, että kairakoneen melu vaimenee puustoisessa maastossa jo 50 metrin matkalla alle 40 desibelin, joka vastaa yleisesti luonnossa olevaa taustamelua.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta esitettiin 6 muistusta ja 4 mielipidettä

Henkilötietoihin sovelletaan tietosuojalakia (1050/2018) ja EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR). Hakemukseen jätetyt muistutukset ja mielipiteet liitetään hakijalle toimitettavaan, sähköisesti allekirjoitettuun päätökseen.

Hakijan selitys

Hakijalta on pyydetty selitystä 13.1.2026 Joensuun kaupungin, Enon kunnan, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen, ja Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon lausuntojen, sekä saatujen muistutusten ja mielipiteiden johdosta. Hakija antoi selityksen 6.2.2026 (liite 9).

Selitykseen pyydettiin vastaselitystä Lupa- ja valvontavirastolta 18.2.2026. Lupa- ja valvontavirasto antoi vastineen hakemuksen uuteen aluerajaukseen ja yhtiön antamaan selitykseen 12.3.2026 (liite 10)

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitetyt asiat on otettu lupapäätöksessä huomioon lupamääräyksiin.

Lupa-alueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita, eikä suojelualueita tai Natura 2000-alueita. Luvanhakija on tehnyt uuden, pienemmän, lupa-alueen rajauksen saatujen lausuntojen perusteella (kts. liite 1).

Mielipiteet ja muistutukset yleisesti

Lähtökohtaisesti kaikissa mielipiteissä esitetään, että malminetsintälupaa ei tulisi myöntää. Perusteluna tälle on mahdollisen malminetsintälupahakemusta seuraavan kaivostoiminnan aiheuttamat haitat luonnolle ja muulle maankäytölle, jos luvan myöntämisestä myöhemmin seuraa kaivostoimintaa hakemuksen kohteena olevalla malminetsintäalueella.

Malminetsintälupa ei mahdollista kaivostoimintaa alueella. Malminetsintälupa mahdollistaa alueella tehtävän tutkimustyön, jotta voidaan selvittää, löytyykö alueelta taloudellisesti hyödynnettäviä kaivosmineraaleja. Mielipiteissä ei esitetä sellaisia kaivoslakiin perustuvia seikkoja, joiden puolesta kaivosviranomaisen tulisi hylätä malminetsintälupahakemus. Kaivoslain 45 §:n mukaisesti kaivosviranomaisen on myönnettävä malminetsintälupa, mikäli kaivoslain edellytykset täyttyvät, eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Nyt käsiteltävässä luvassa on kyse kaivoslain (621/2011) nojalla myönnettävästä malminetsintäluvasta. Malminetsintäluvan myöntämistä harkittaessa ei ratkaista kysymystä kaivoslupaa edellyttävän varsinaisen kaivostoiminnan harjoittamisen edellytyksistä, eikä lupaharkinnassa merkitystä ole lähtökohtaisesti sillä, voidaanko alueelle myöhemmin myöntää mainitussa laissa tarkoitettu kaivoslupa. Malminetsintälupa antaa etuoikeuden kaivoslupaan, mutta kaivosluvan myöntämisen edellytykset ja esteet harkitaan erikseen.

Vesiasiat

Lupa-alueelle ei sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita. Pitkäaikaisesta seurannasta saatujen tutkimustulosten mukaan malminetsinnällä ei ole merkittäviä vaikutuksia pohja- tai pintavesiin.

Malminetsinnän vaikutuksia mm. pohjaveteen on seurattu jo kymmeniä vuosia alueilla, joilla on poikkeuksellisia luontoarvoja, esim. raporteissa, jotka liittyvät Viiankiaapa- ja Mustiaapa-Kaattasjärvi -Natura-arviointeihin. Tutkimustulosten mukaan veden laadussa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia aiempaan verrattuna.

Tämän lisäksi tutkimustöitä tehtäessä huomioon otettava ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto on kirjattu lupamääräysten kohtaan 8. Lisäksi luvanhaltija on velvoitettu lupamääräyksessä 8 siistimään kairakohteet tutkimustoimien jälkeen.

Tässä luvassa on kielletty vesistöjen päältä kairaaminen sekä kiintoaineksen valuminen pintavesiin (ojat, järvet, purot)

Luvanhakija on muuttanut hakemusaluetta lausuntojen jälkeen niin, että Paukkajapuro ja Kuusaoja ovat kokonaan lupa-alueen ulkopuolella.

Vakuusasiat

Malminetsintäluvalle määrättävän vakuuden määrää kaivosviranomainen. Tämän lupapäätöksen lupamääräyksessä 7 on määrätty vakuus, joka asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten.

Lupakohtainen vakuus on varmistuksena siitä, että velvoitteet myös hoidetaan. Määrätty vakuussumma on luvanmukaiselle toiminnalle riittävä toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen. Suomessa on myönnetty satoja malminetsintälupia, eikä niissä määrättyjä vakuuksia ei ole tarvinnut käyttää kertaakaan. Malminetsinnästä johtuneet vähäiset vahinkoasiat ovat hoidettu lupamääräyksessä 11 (Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella) määrätyn velvoitteen kautta.

Muut korvausasiat

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä (103§, 1 mom).

Suojaetäisyydet

Etsintätyön suojaetäisyyksistä asuin ja työntekoon tarkoitettujen rakennusten osalta säädetään kaivoslain 7 §:ssä. Luvanhaltija on velvollinen aina noudattamaan kaivoslain 7 §:ssä edellytetyjä suojaetäisyyksiä. Luvanhaltija ei saa tehdä etsintätyötä maan pinnalla 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta tai muuta näihin rinnastettavaa tilaa ja niihin liittyvää, yksityistä piha-aluetta taikka tällaisen rakennuksen paikkaa, jota varten on myönnetty maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettu rakentamiseen tarvittava lupa ja rakentaminen on aloitettu. Alueella olevat asumiseen tarkoitetut rakennukset on rajattu pois lupa-alueesta kaivoslaissa määriteltyjen etäisyyksien mukaisesti.

Uraaniasiat

Yleisesti ottaen uraanipitoisen kallioperän tai malmin luonnon radioaktiiviset aineet eivät aiheuta malminetsinnässä säteilyyn liittyvää vaaraa tai haittaa, kun kairanäytteidenotossa toimitaan hyvien menettelyjen mukaisesti. Käytössä olevia menettelyjä on kuvattu hakemuksessa, esim. kairaussoija otetaan talteen ja toimitetaan jätteenkäsittelylaitokseen, lisäksi kairareivät on velvoitettu tulppaamaan määräyksessä 8. Kun etsitään uraanipitoista malmia, näytteenotto maastossa ei eroa säteilyturvallisuuden ja ympäristön kannalta merkittävästi muiden metallimalmien etsinnästä. Lisäksi kaivosviranomainen on antanut asiaan liittyen tarkentavia määräyksiä kohdassa 9.2.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia (9/2023), ympäristönsuojelulakia (527/2014), erämaalakia (62/1991), maankäyttö- ja rakennuslakia (132/1999), vesilakia (587/2011), poronhoitolakia (848/1990), säteilylakia (592/1991), ydinenergialakia (990/1987), muinaismuistolakia (295/1963), maastoliikennelakia (1710/1995), patoturvallisuuslakia (494/2009), hallintolakia (434/2003), laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003), saamelaiskäräjä lakia (974/1995), saamen kielilakia (1086/2003), kielilakia (423/2003), lakia ulkomaalaisten yritystojen seurannasta (172/2012), lakia eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta (470/2019), lakia valtion etuusto-oikeudesta eräillä alueilla (469/2019), lakia kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi (468/2019). Malminetsintäluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa (621/2011) tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitetun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta. Mikäli malminetsintäalue rajautuu alueeseen, jolla liikkumista on rajoitettu (esim. luonnonsuojelualue), malminetsintäalueen rajan ulkopuolella tarvitaan alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen suostumus.

Viitaten lupamääräykseen 9, malminetsintäluvan haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa. Alueen koskemattomuuteen, joka liittyy alueen suojelutavoitteisiin, on säilytettävä. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Malminetsintäluvan haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava malminetsintäluvan muuttamista, jos tutkimussuunnitelmaa muutetaan tai täydennetään siten, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Luvanhaltija voi lisäksi hakea malminetsintäluvan muuttamista lupamääräysten tarkistamiseksi, kun luvan mukaista toimintaa on tarpeen muuttaa.

Kaivosviranomaisen on (621/2011) 67 §:n mukaan päätettävä, että malminetsintälupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintälupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä säädetään kaivoslain (621/2011, sekä 505/2023) 61 §, 61a § sekä 61 b §:ssä.

Kaivoslain (621/2011) 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista

vuotta.

Kaivoslain (621/2011) 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain (621/2011) 66 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (1123/2025) 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- Swedish Minerals Abille (hakija)

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä

- Joensuun kaupungille,
- Kontiolahden kunnalle
- Lupa- ja valvontavirastolle,
- Pohjois-Karjalan alueelliselle vastuumuseolle tiedoksi,
- Säteilyturvakeskukselle,
- niille, jotka ovat jäljennöstä erikseen pyytäneet

Päätöksen antamisesta on ilmoitettu

- maanomistajille (kirjeitse)
- asianosaisille, joita asia erityisesti koskee
- muistutuksen esittäjille
- niille, jotka ilmoitusta ovat erikseen pyytäneet

Lupaviranomainen on tiedottanut annetusta päätöksestä Karjalan Heili-sanomalehdessä päätöksen antopäivänä.

Tukes toimittaa Maanmittauslaitokselle malminetsintäluvasta tiedot merkittäväksi kiinteistötietojärjestelmään.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain (621/2011) lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **4295 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (797/2024).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **Itä-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (808/2019, 13 §). Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Matti Ohtamaa puh. 0295 052 259

Asian on esitellyt ylitarkastaja Matti Ohtamaa ja ratkaissut johtava asiantuntija Ilkka Keskitalo. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

LIITTEET

Liite 1	ML2025:0023 lupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Kontiolahden kunnan lausunto
Liite 5	Joensuun kaupungin ja ympäristösuojelun lausunto
Liite 6	Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto
Liite 7	Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon lausunto
Liite 8	Säteilyturvakeskuksen lausunto
Liite 9	Swedish Minerals AB:n selitys
Liite 10	Lupa- ja valvontaviraston vastine
Liite 11	Yleisohje vakuuden asettamiselle

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitetusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta.

Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
- 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
- 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 310 euroa**. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 KUOPIO

postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO

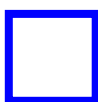
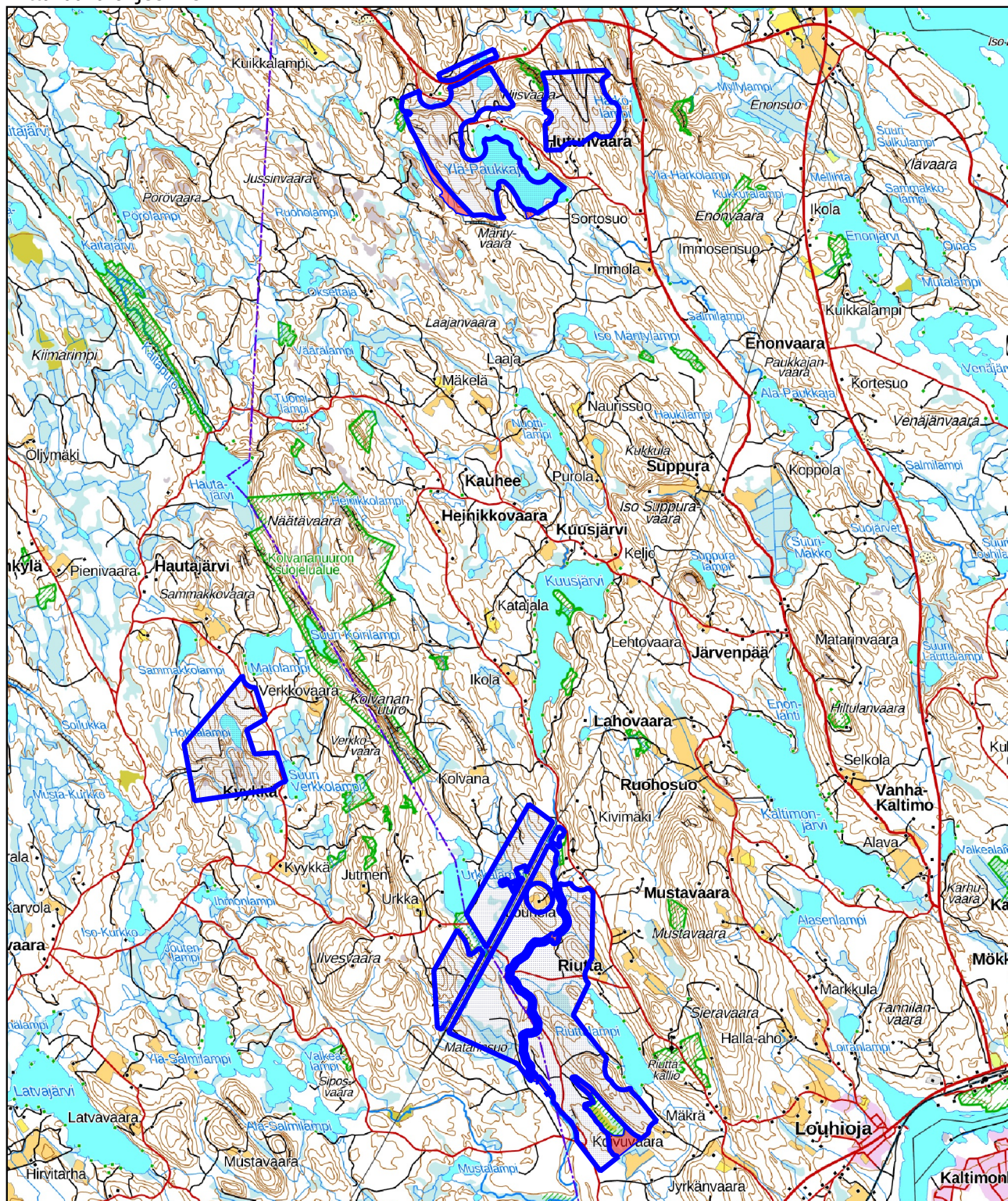
puhelinvaihe: 029 56 42500

faksi: 029 56 42501

sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kartta malminetsintälupa-alueesta
Mittakaava ohjeellinen

Malminetsintälupa-alue

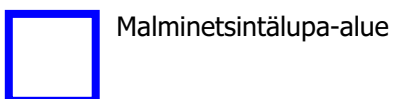
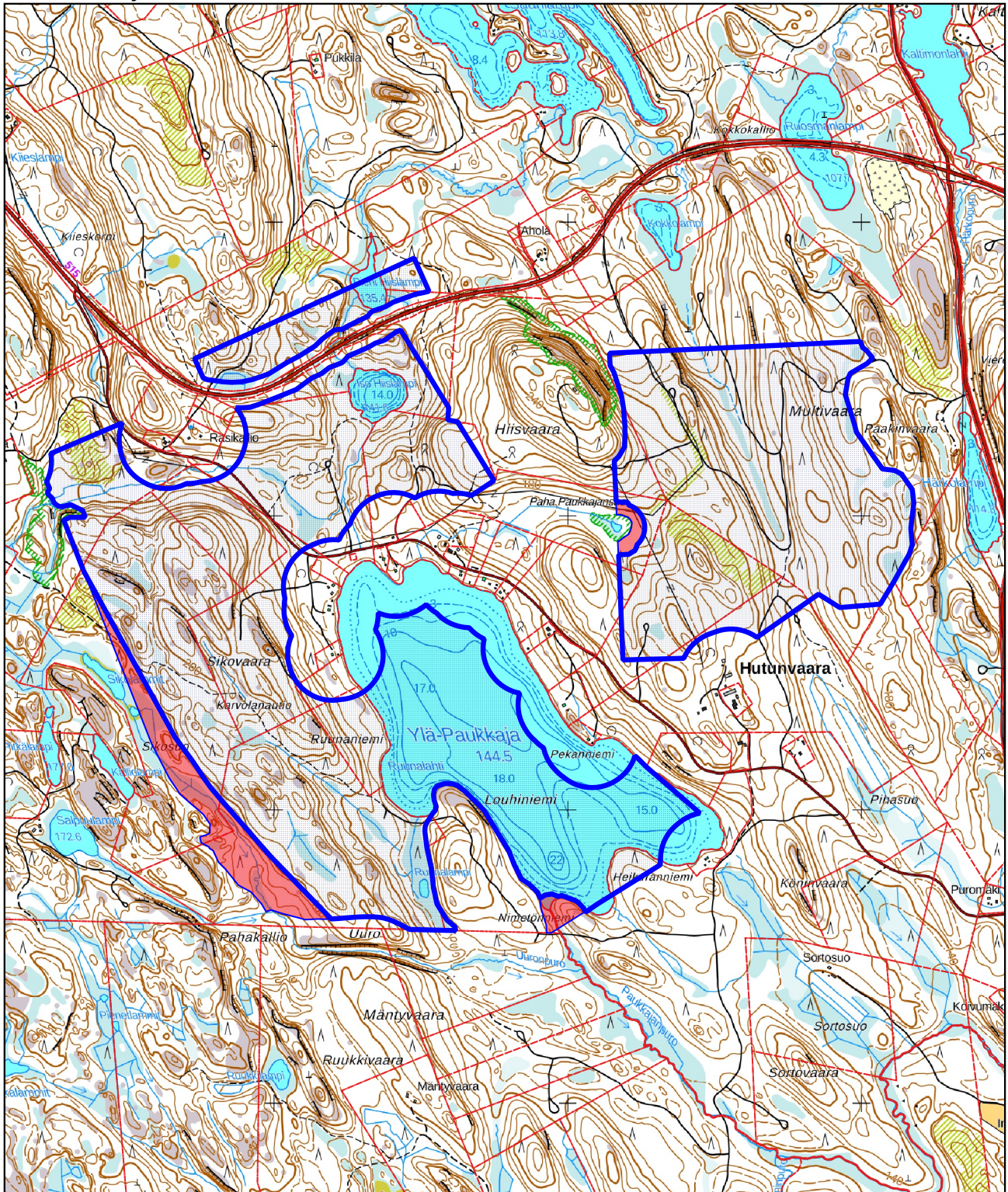

Hakemuksesta poistettu alue

Mittakaava 1:80 000
Swedish Minerals AB
Riutta
ML2025:0023

tukes
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Kartta malminetsintälupa-alueesta
Mittakaava ohjeellinen

Malminetsintälupa-alue

Kiinteistörajat

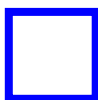
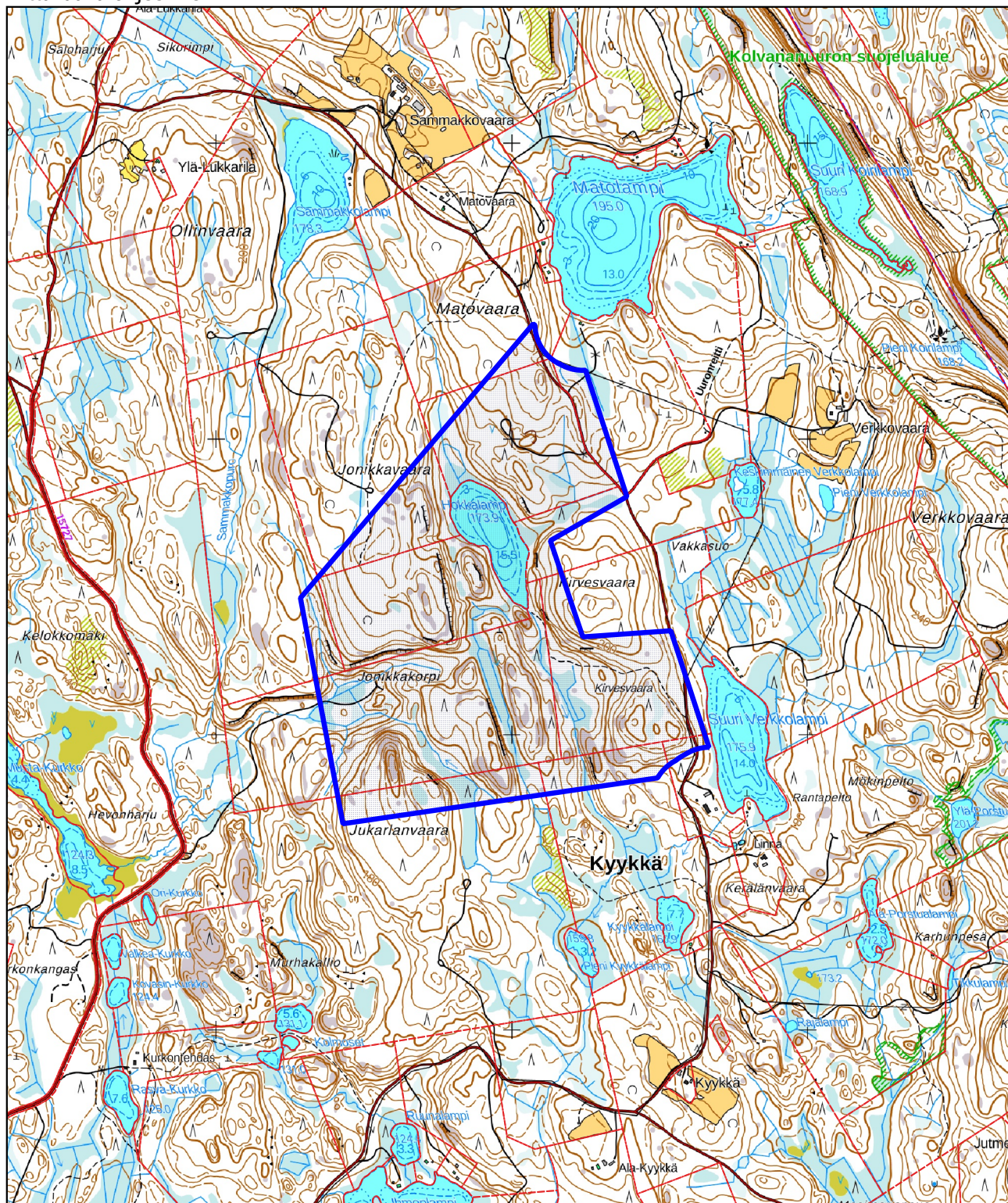

Hakemuksesta poistettu alue

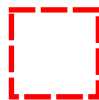
Mittakaava 1:20 000
Swedish Minerals AB
Riutta
ML2025:0023

tukes
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Kartta malminetsintälupa-alueesta
Mittakaava ohjeellinen

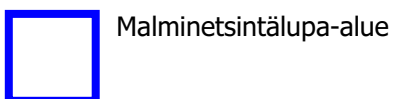
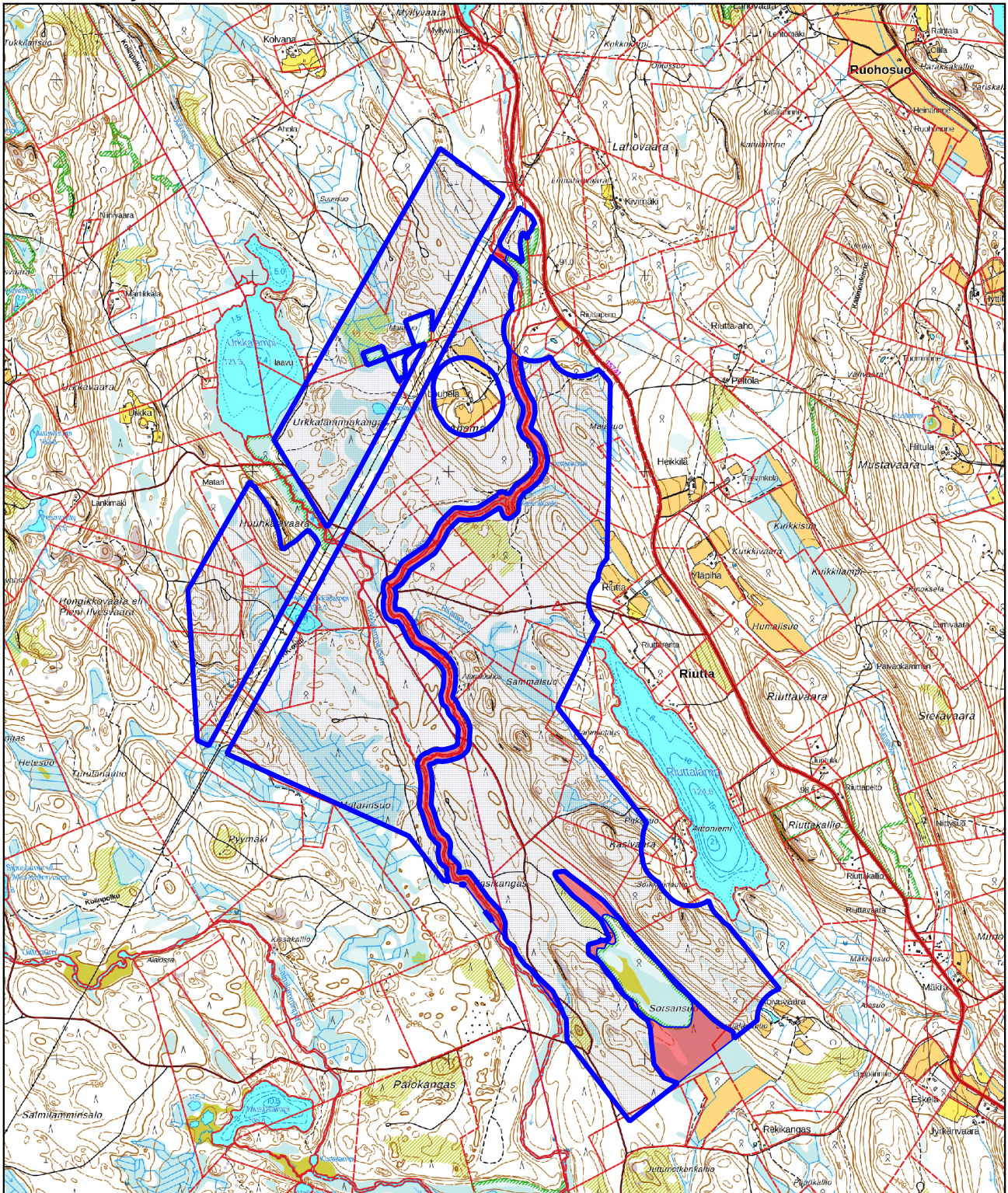
Malminetsintälupa-alue

Kiinteistörajat

Mittakaava 1:20 000
Swedish Minerals AB
Riutta
ML2025:0023

Kartta malminetsintälupa-alueesta
Mittakaava ohjeellinen

Malminetsintälupa-alue

Kiinteistörajat

Hakemuksesta poistettu alue

Mittakaava 1:30 000
Swedish Minerals AB
Riutta
ML2025:0023

Kiinteistötunnus	Pinta-ala (ha)
276-402-13-272	18,19
276-402-51-5	2,20
276-402-51-7	1,99
276-402-51-13	1,77
276-402-51-14	4,74
276-402-13-101	0,18
276-402-25-2	0,07
276-402-876-1	7,38
167-436-89-4	2,40
167-436-37-28	14,94
167-436-37-15	3,84
167-436-33-24	3,50
167-436-33-8	0,28
167-436-878-6	0,13
167-436-33-28	15,09
167-436-3-16	10,03
167-436-876-8	0,25
167-436-3-40	75,18
276-402-13-199	8,61
167-436-31-18	36,52
167-436-31-16	12,96
167-436-36-13	3,89
167-436-36-14	17,33
167-436-36-7	2,13
167-436-37-12	40,41
167-436-89-2	3,23
167-436-89-3	1,76
167-436-33-15	23,11
276-402-13-198	8,88
276-402-51-15	11,42
167-436-33-16	32,44
167-436-33-18	9,73
167-436-3-32	2,11
167-435-57-16	4,86
167-435-57-24	47,50
167-435-178-11	1,89
167-435-178-12	31,78

167-435-878-27	4,98
167-435-878-12	8,36
167-436-3-39	0,33
276-874-3-1	19,57
276-402-22-47	7,04
276-402-52-8	2,68
276-402-107-0	0,82
276-402-28-15	1,43
276-402-83-9	35,56
276-402-27-30	4,04
276-402-28-12	19,73
276-402-28-9	3,19
276-402-57-10	4,79
276-402-52-9	8,22
276-402-40-30	19,66
276-402-55-18	1,55
276-402-13-341	81,69
167-436-3-17	6,67
167-436-89-12	11,09
167-436-33-2	8,40
167-436-89-1	2,25
167-435-40-87	0,29
167-435-876-19	2,70
167-435-36-27	3,44
167-435-36-23	14,92
167-435-876-18	0,91
167-435-27-24	13,87
167-435-50-18	61,01
167-435-27-58	11,79
167-435-239-0	26,48
167-435-40-85	18,62
167-435-27-68	1,21
167-435-36-20	0,63
167-435-27-44	2,50
167-435-36-38	15,43
167-435-876-45	47,99
167-435-27-36	8,30

Pinta-ala yhteensä: **944,87 ha**

Lupatunnus
ML2025:0023
Liite 3

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

Lausuntopyyntö Kontiolahden kunnan alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta**Kunnanhallitus 01.12.2025 § 313**

391/00.04.00.01/2025

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Kontiolahden kunnalta lausuntoa Kontiolahden kunnan ja Joensuun kaupungin alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta (lupatunnus ML2025:0023).

Erityisesti Tukes pyytää mainintaa tutkimussuunnitelman mukaisen toiminnan vaikutuksista alueen kaavatilanteeseen, ympäristö- ja muista vaikutuksista.

Lausunto on pyytetty toimittamaan 10.12.2025 mennessä.

Haetun malminetsintäalueen pinta-ala on 998,13 ha ja se kohdistuu osittain Kontiolahden kunnan alueelle, noin 15 kilometriä kunnan keskustasta koilliseen. Hakija on arvioinut alueelta olevan mahdollista löytää kyaniittia, kuparia (Cu), kultaa (Au), hopeaa (Ag), molybdeenä (Mo), vanadiinia (V) ja uraania (U).

Suunniteltuihin tutkimusmenetelmiin kuuluvat vasaranäytteiden otto, geologista ja rakennegeologista kartoitusta sekä geofysikaalisia koemittauksia eri menetelmin. Toisen, kolmannen ja neljännen lupavuoden aikana on tarkoitus suorittaa timanttikairausta.

Liitteenä:

- 1) Lausuntopyyntö 3.11.2025: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) - Kontiolahden kunnan ja Joensuun kaupungin alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta
- 2) Kuulutus 3.11.2025 – Malminetsintälupahakemus
- 3) Kontiolahden kunnan lausunto, luonnos

Lisätietoja: Maankäyttöpäällikkö Marja-Liisa Sykkö p. 0400 491 791 ja hallintopäällikkö Tuula Korpi p. 050 441 1705

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää antaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes) liitteenä olevan lausuntoluonnoksen mukaisen Kontiolahden kunnan lausunnon Swedish Minerals Ab:n malminetsintälupahakemuksesta ML2025:0023.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Otteen allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta oikeaksi todistaa

Kontiolahti 3.12.2025

Niina Turunen
toimistos sihteeri

Kunnanhallitus

§ 313

01.12.2025

Tiedoksianto
asianosaiselleAsianosainen:
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)Lähetetty tiedoksi sähköpostilla
3.12.2025, Niina Turunen
Päiväys ja tiedoksiantaja

muu jakelu

Kunnanjohtaja
Hallintopäällikkö
Maankäyttöpäällikkö

Yhteystiedot:

Kontiolahden kunta
Keskuskatu 8
81100 Kontiolahti
p. 013 7341
kirjaamo@kontiolahti.fi
etunimi.sukunimi@kontiolahti.fi
www.kontiolahti.fi

KONTIOLAHDEN KUNTA

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Kunnanhallitus

§ 313

01.12.2025

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 313

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Päätöksestä ei kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

1.12.2025

Turvallisuus- ja kemikaalivarasto (Tukes)
PL 66 (Opastinsilta 12B)
00521 Helsinki

Viite: Lausuntopyyntö 3.11.2025 Swedish Minerals AB:n malminetsintälupahakemuksesta /
ML2025:0023

Kontiolahden kunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

KAAVATILANNE JA ALUEEN MAANKÄYTTÖ

Hakemusalue sisältyy Pohjois-Karjalan maakuntakaavaan 2040, Joensuun seudun yhteiseen yleiskaavaan 2020 sekä Kontiolahden kunnan strategiseen yleiskaavaan 2040. Hakemusalueella ei ole Kontiolahden kunnan hyväksymiä asemakaavoja.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040

Kontiolahden Hokkalammen ympäristöön, hakemusalueen pohjoisosaan, sijoittuu maakuntakaavan mukainen kaivosaluevaraus (EK). Alueella on voimassa MRL:n (nykyisin alueidenkäyttölaki) mukainen rakentamisrajoitus. Alueen käytössä sekä suunnittelussa tulee erityisesti ottaa huomioon ympäröivä vesi- ja kulttuurimaisema sekä toiminnan aiheuttamat vesistö- ja muut luonnonvaikutukset sekä tuotannon aikana että sen päätyttyä. Hokkalammen koillispuolella sijaitsee Kolvananuuro, joka on osoitettu maakuntakaavassa suojelualueeksi (SL), arvokkaaksi kallioalueeksi (ge-2) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi tai ehdotetuksi alueeksi (nat).

Hakemusalueen eteläisemmän osan itäpuolella sijaitsee Huuhkajanvaaran luonnonsuojelualue (SL) sekä 400 kV yhteystarve.

Joensuun seudun yleiskaava 2020

Hokkalammen koillispuolella sijaitsee Kolvananuuro, joka on osoitettu yleiskaavassa suojelualueeksi (SL) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi tai ehdotetuksi alueeksi (nat).

Eteläisemmän alueen eteläpuolelle on osoitettu valtakunnallisesti arvokas harjualue (geo/har-2) sekä vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue (pv-1). Lisäksi hakemusalueen lähiympäristöön kohdistuvia merkintöjä ovat pienvesi-inventoinnin kohteet (luo/pienvesi) sekä arvokkaat ojittamattomat suoalueet, joita ei ole tarkoitus toteuttaa suojelualueiksi (luo/suo) ja olemassa oleva voimalinja (110 kV).

Muutoin Kontiolahden puoleiset hakemusalueet ovat yleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M), jotka ovat pääosin maaseutua. Näille alueille ei ole katsottu tarpeelliseksi osoittaa muuta käyttötarkoitusta Joensuun seudun yleiskaavassa.

Strateginen yleiskaava 2040

Strateginen yleiskaava ei osoita hakemusalueelle erityisiä varauksia.

1.12.2025

Maankäytön yhteenveto

Kontiolahden kunnan maankäytön kehittämistavoitteet eivät kohdistu hakemusalueelle, mutta alueen herkäät ympäristöarvot muodostavat lähtökohdan arvioinnille. Alueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat luonnonsuojelualueet on huomioitava mahdollisia tutkimuksia tehtäessä ja kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin tutkimuksen tekemiseksi on välttämätöntä. Maastoliikennelain (5 §:n) mukaan käytettäessä maastossa moottorikäyttöistä ajoneuvoa on vältettävä vahingon ja haitan aiheuttamista luonnolle ja muulle ympäristölle. Hakemusalueella sijaitsevan muinaismuistoalueen osalta tulee pyytää erillinen lausunto Pohjois-Karjalan alueelliselta vastuumuseolta.

Pohjavesi

Kontiolahden kunta katsoo, että pohjavesi- ja vesistövaikutusten riskit ovat hakemuksessa arvioitu puutteellisesti, erityisesti eteläisimmän hakemusalueen osalta. Hakemusalue rajautuu Palokankaan pohjavesialueeseen, joka on vedenhankinnan kannalta tärkeä. Alueen harju- ja laaksontäytesyvytykset sekä pohjaveden virtausreitit tekevät pohjavedestä poikkeuksellisen alttiin ulkopuolisille vaikutuksille.

Hakemuksessa ei ole esitetty riittävää riskinarviointia eikä suojaussuunnitelmaa.

Hakija on ilmoittanut etsivänsä myös uraania. Kunta korostaa, että

- Syväkairauksissa syntyvä uraanipitoinen kairaussoija ja huuhteluvesi muodostavat riskin pohjavesi- ja pintavesiekosysteemeille.
- Kairausrei'istä tapahtuva uraanipitoisen veden valuminen voi kulkeutua Palokankaan pohjavesialueelle sekä Kuusojaan, jossa esiintyy uhanalaisia lajeja (mm. luontainen taimenkanta).
- Kuusojan vedet laskevat Pielisjokeen, joka on äärimmäisen uhanalaisen Saimaan järvilohen luontainen elinympäristö. Pielisjoen tila vaikuttaa suoraan Pyhäselkään ja koko Saimaan vesistöalueeseen.

Kontiolahden kunta painottaa, että uraanipitoisten vesien pääsy Itä-Suomen vesistöihin on estettävä täysin, sillä vaikutukset olisivat mahdollisesti peruuttamattomia.

Uraanipitoiset vedet eivät saa pilata Itä-Suomen uhanalaista luonnonympäristöä eikä Itäisen Suomen elinvoimakaskeksen asumisen ja virkistämisen edellytyksiä.

Pohjavesien virtausreittejä ei voida arvioida maanpinnalta tai ilman geologista mallinnusta. Niiden yläpuolisilla kallioalueilla ei tule tehdä toimenpiteitä, jotka voivat vaarantaa pohjaveden laatua. Kairaussoijan ja huuhteluvesien talteenotto on suunniteltava yksityiskohtaisesti.

Niin ikään jätehuollon järjestämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kairaussoija ja sen huuhteluvesi tulee ottaa talteen sekä käsitellä oikealla tavalla.

Kontiolahden kunta ei puolla malminetsintälupaa eteläisimmälle alueelle edellä esitettyjen erittäin merkittävien pohjavesi- ja uraaniriskien vuoksi.

Mikäli Tukes harkitsee eteläisimmälle alueelle malminetsintäluvan myöntämistä, tulee malminetsintälupa-asettaa seuraavat ehdot:

- Täydellinen säteilyturvallisuuksuunnitelma ennen töiden aloittamista.
- Erillinen ympäristövaikutusten arviointi (YVA) uraanin etsinnän osalta.
- Kaivannaisjätteen hallintasuunnitelma, joka kattaa radioaktiiviset jätteet.

1.12.2025

- Kairausreikien täyttäminen injektoidulla betonilla kairauksen jälkeen.
- Pohjavesien ja pintavesien ennakkotutkimus sekä jatkuva seuranta ennen työn aloittamista, työn aikana ja sen päätyttyä.
- Tiedottaminen maanomistajille ja asukkaille uraanin etsinnän riskeistä.
- Riittävä vakuus, joka kattaa mahdolliset pohjavesi- ja ympäristövahingot. Kunnan näkemyksen mukaan hakijan esittämä 3 000 euron vakuus on selvästi riittämätön.

Kontiolahden kunta pitää pohjavesiin, vesistöihin ja uraaniriskeihin liittyviä epävarmuuksia huomattavina.

ELINKEINONÄKÖKULMA

Elinkeinojen kehittymisen näkökulmasta kaivokset toteutuessaan tuovat työpaikkoja kuntaan ja laajemmin seudulle. Tässä tapauksessa haettu malminetsintäalue tosin sijoittuu kunnan matkailu- ja luontoarvojen kannalta erittäin tärkeälle alueelle: osan alueista läpi ja/tai läheisyydessä kulkee maakunnallisesti merkittävä matkailureitti Kolin polku. Lisäksi malminetsintäalue on lähellä Kolvananuuron luonnonsuojelualuetta.

Mikäli malminetsintää alueella toteutetaan, tulee esimerkiksi edellä kuvatut alueet rajata kokonaan pois toimenpiteistä. Lisäksi mahdollista tulevaa kaivosaluetta suunniteltaessa on huomioitava alueen matkailu- ja luontoarvot laajasti.

Vastuullisen kaivostoiminnan edistäminen on osa Pohjois-Karjalan Pokat-ohjelman tavoitteita, jonka mukaan maakuntaan tarvitaan uusia, vastuullisia kaivosinvestointeja. Varmasti kuntamme alueella on löydettävissä sellaisia kohteita, joissa vastuullinen kaivostoiminta on Pokat-ohjelman mukaisesti mahdollista.

YHTEENVETO

Yllä mainittujen tekijöiden vuoksi kunta ei puolla tätä kyseistä malminetsintälupaa eteläisimmällä hakemusalueella ja edellyttää myös muilla alueilla erityisiä varovaisuus- ja suojaustoimenpiteitä.

Kontiolahden kunta pyytää Tukesia ottamaan edellä esitetyt näkökohdat ja ehdot huomioon lupaharkinnassa.

Kunta on valmis tarvittaessa täydentämään lausuntoaan.

Kontiolahdella 1.12.2025

Kontiolahden kunnanhallitus

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Pauli Sonninen	Suomi.fi	10.12.2025 13:58:12 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

09.12.2025

Joensuun kaupunki

Lausuntopyyntö Joensuun kaupungin alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla lausuntoa Kontiolahden kunnan ja Joensuun kaupungin alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta.

Erityisesti Tukes pyytää mainintaa tutkimussuunnitelman mukaisen toiminnan vaikutuksista alueen kaavatilanteeseen, ympäristö- ja muista vaikutuksista. Lausunto tulee toimittaa lupatunnus ML2025:0023 mainiten viimeistään 10.12.2025.

Joensuun kaupungin kaavoituksen lausunto*Vaikutus alueen kaavatilanteeseen*

Malminetsintälupahakemuksen alueella on voimassa oikeusvaikutteiset Joensuun seudun yleiskaava 2020 (hyv. 2008) sekä Enon länsiosan rantaosayleiskaava (hyv. 2000).

Varausalueista eteläisempi sijoittuu Riuttalammen läheisyyteen. Sen rannoilla sijaitsee Enon länsiosan rantaosayleiskaavan mukaisia rakennuspaikkoja. Varausalue osuu yhden kaavassa osoitetun asuntoalueen rakennuspaikan (A-merkintä) päälle. Kyseinen rakennuspaikka on rakentamaton. Malminetsintätoiminnassa tulee huomioida se, että rakennuspaikka säilyy toteutettavissa.

Varausalue tulee aivan Joensuun seudun yleiskaava 2020:ssa osoitetun luonnonmonimuotoisuuden kannalta arvokkaan suon (luo/suo-merkintä) ympärille, joka sijaitsee Riuttalamesta etelään. Malminetsinnässä ei tule aiheuttaa haittaa kohteen luontoarvoille. Muuten Riuttalammen ympäristön varaus on molemmissa kaavoissa maa- ja metsätalousaluetta (M-merkintä), jonne kohdistuessaan toiminta ei aiheuta haittaa kaavojen toteuttamiselle.

Pohjoisempi aluevaraus kohdistuu Ylä-Paukkajan vesistön ympäristöön. Varausalue kohdistuu järven eteläosassa kaavaan osoitetulle loma-asuntoalueelle (RA-merkintä), jolle on merkitty neljä rantarakennuspaikkaa. Rakennuspaikat ovat toteutumattomia. Malminetsintätoiminnassa tulee huomioida se, että rakennuspaikat säilyvät toteutettavissa.

Lisäksi varausalue osuu Ylä-Paukkajan länsirannalla sijaitsevalle kaavan mukaiselle maa- ja metsätalousalueelle, jolla on ympäristöarvoja ja/tai ulkoilun ohjaamistarvetta (MU-merkintä). Kaavamääräysten mukaisesti MU-alueilla tulee kiinnittää erityistä huomiota rantamaiseman luontoarvoihin. Alueella on voimassa rakentamislain 53 §:n mukainen maisematyöluvan vaatimus. Maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman kunnan myöntämää lupaa. Mikäli malminetsintä muuttaa maisemaa pykälän tarkoittamalla tavalla, tulee olla yhteyksissä kaupungin rakennusvalvontaan maisematyöluvan tarpeesta.

Malminetsintälupa kohdistuu Joensuun seudun yleiskaava 2020:ssa osoitetun luonnonmonimuotoisuuden kannalta arvokkaan pienveden (luo/pienvesi-merkintä) välittömään läheisyyteen (Uuronpuro ja pienet lammet). Malminetsinnässä ei tule aiheuttaa

09.12.2025

haittaa em. kohteiden luontoarvoille. Muuten Ylä-Paukkajan ympäristön varaus on molemmissa kaavoissa maa- ja metsätalousaluetta (M-merkintä), jonne kohdistuessaan toiminta ei aiheuta haittaa kaavojen toteuttamiselle.

Jos edellä mainitut asiat huomioidaan malminetsinnässä, ei tällöin aiheuteta kaivoslain 46 §:n 1 momentin 6 kohdan tarkoittamaa haittaa kaavan toteuttamiselle.

Alueelle on laadinnassa Joensuun seudun yleiskaava 2040. Kaava kattaa mm. Joensuun ja Kontiolahden kunnan alueet kokonaisuudessaan. Kaava on rakennemallivaiheessa. Syksyllä nähtävillä olleissa rakennemalliskenaarioissa ei malminetsintäluvan mukaisille alueille ole osoitettu merkittäviä uudisrakentamisen aluevarauksia. Varsinaisten kaavamerkintöjen osalta alueen tulevista näkymistä on vielä liian aikaista ottaa kantaa.

Lausunnon ovat valmistelleet kaavoituspäällikkö Pauli Sonninen ja maankäytön suunnittelija Patrik Hämäläinen.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

**Joensuun ympäristönsuojelun lausunto malminetsintälupahakemuksesta
ML2025:0023**

Lausuntopyyntö

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausuntopyyntö 3.11.2025 Swedish Minerals AB:n malminetsintälupahakemuksesta Joensuun ja Kontiolahden alueella

Lausunto

Hakemuksen mukaan timanttikairauksessa syntyy kairaussoijaa, jolla voi olla joissakin tapauksissa ympäristölle haitallisia vaikutuksia. Vesistöön päätyessään se aiheuttaa esimerkiksi sameutta. Hakemusalueella sijaitsee vesistöjä, joten kairaussoijan talteenotossa on toimittava erityisen huolellisesti. Ympäristönsuojelu katsoo, että ympäristönvaikutusten minimoimiseksi toiminnassa tulisi käyttää vain sellaisia kairakoneita, joissa on kairaussoijan talteenotto sekä suljettua vesikiertoa.

Toiminta on järjestettävä siten, ettei kairaussoijaa tai kiintoainesta pääse kulkeutumaan vesistöihin missään tilanteessa, huomioiden esimerkiksi rankkasateet. Ojitetuilla alueilla on huolehdittava, ettei aineksia pääse kulkeutumaan vesistöihin ojien kautta.

Hakemuksen eteläisin hakemusalue rajautuu Palokankaan pohjavesialueeseen. Erityisesti tällä alueella hakemuksen mukainen toiminta voi aiheuttaa riskin pohjavedelle. Ympäristönsuojelu muistuttaa, että alueella toimittaessa on huomioitava ympäristönsuojelulain 17 §:n mukainen pohjavedenpilaamiskielto. Hakemuksessa ei ole esitetty erityisiä toimia pohjavesialueen tilan turvaamiseksi.

Hakemusalueella sijaitsee lähde. Lähteeseen tulee jättää riittävä suojaetäisyys.

Hakemusalueen läheisyydessä sijaitsee useita luonnonsuojelualueita. Toiminta tulee toteuttaa siten, että suojelevarvot eivät ko. kohteissa vaarannu.

Malminetsintäluvalle asetetun vakuuden tulisi kattaa toiminnassa mahdollisesti aiheutuneiden vahinkojen ja haittojen korvaaminen sekä jälkihoitotoimenpiteiden ja maisemoinnin suorittaminen. Ympäristönsuojelun näkemyksen mukaan hakemuksessa esitetty 3000 euron suuruinen vakuus on riittämätön ja mikäli malminetsintälupa myönnetään, tulee luvassa määrätä huomattavasti suuremman vakuuden asettamisesta.

Yhteystiedot

Ympäristönsuojelu

ympäristönsuojelupäällikkö

Aino Heikura

aino.heikura@joensuu.fi

050 376 8584

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66 (Opastinsilta 12B)
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 3.11.2025 / ML2025:0023

Lausunto Swedish Minerals AB:n malminetsintälupahakemuksesta Riutta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) lausuntoa Kontiolahdelle ja Joensuuhun kohdistuvan malminetsintälupahakemuksen alueesta Riutta (lupatunnus ML2025:0023). Lausunnon jättämiselle on saatu lisäaikaa 17.12.2025 saakka. ELY-keskus on tutustunut kyseiseen hakemukseen ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Varsinaisella hakemusalueella ei sijaitse Natura 2000 –alueita, luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, luonnonsuojelutarkoituksiin hankittuja kiinteistöjä, tiedossa olevia luonnonsuojelulain (9/2023) tarkoittamia suojeltuja luontotyypppejä, arvokkaita harju-, moreeni- tai tuulimuodostumia, valtakunnallisesti merkittäviä tai muutoin arvokkaita maisema-alueita.

Hakemusalueen koosta ja sirpaleisuudesta johtuen alueen luontoarvot käydään selvyyden vuoksi läpi kolmena kokonaisuutena: 1. pohjoisimmat kolme aluetta Ylä-Paukkajan lähellä, 2. Hokkalammen ympärillä oleva alue ja 3. eteläisimmät kolme aluetta Riutassa

1. Ylä-Paukkajan ympäristö

Hakemusalue rajoittuu kolmeen valtakunnallisesti arvokkaaseen kallioalueeseen: Kuljunvaara – Paakinvaara (KAO070002), arvoluokka 3, hyvin arvokas kallioalue; Hiisvaara (KAO070003) arvoluokka 3, hyvin arvokas kallioalue ja Pahakallio – Uuro (KAO070071), arvoluokka 4, arvokas kallioalue. Nämä kallioalueet kuuluvat myös Pohjois-Karjalan maakuntakaavan arvokkaisiin kallioalueisiin, joiden kaavamerkintänä on ge-2. Sillä osoitetaan geologian ja luonnonarvojen kannalta vähintään maakunnallisesti arvokkaita kallioalueita, joilla saattaa olla maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä kiviainesten otolle aiheutuvia rajoituksia. Maakuntakaavan kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin alueet. Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen geologiset ja geomorfologiset ominaispiirteet sekä biologiset ja maisemalliset arvot. Kohteet ovat juuri hakemusalueen ulkopuolella, joten hakemusalueen rajan tuntumassa toimiminen vaatii erityistä tarkkuutta.

Hakemusalue yltää Pohjois-Karjalan maakuntakaavan mukaisen arvokas pienvesi -rajauksen päälle, kaavamerkintänä kohteella on alu-1. Merkinällä osoitetaan valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita pienvesiä, joiden erityispiirteet tulisi huomioida yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelussa. Kyseinen Paukkajanpuro-Sirkanpuro on taimenvesistö, jossa on tehty kunnostuksia viime vuosina. Ala-Paukkajasta laskevaa uomaa on kunnostettu ja pohjapatoa korjattu niin, että esteellisyys kaloille poistettiin. Viime kesänä kunnostettiin myös kutusorakoita Sirkanpuron alueella. Paukkajanpuro-Sirkanpurossa elää myös erittäin uhanalainen koskikorento, vantaankorri. Tutkimustoiminnasta ei saa aiheutua puron vedenlaadun heikentymistä tai purouoman vahingoittumista. Purossa liikkuminen voi hävittää kutusorakossa mahdollisesti olevan taimenen mädin. Lohikalojen lisääntymisen takia purossa ei tule liikkua koneellisesti eikä kahlaten, eikä puroa tule käyttää vedenottoon malminetsintätoimien yhteydessä. ELY-keskus katsoo, että Paukkajanpuro tulisi rajata tutkimustoimien ulkopuolelle.

Alueelta on tiedossa metsälain (1093/1996) 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä seuraavasti:

- Pienen Hiislammen ympärillä: rehevä korpi ja vähäpuustoinen suo
- Ylä-Paukkajan länsipuolella: kaksi kalliojyrkännettä, jyrkänne, vähäpuustoinen suo sekä kahden lammen ja noron välitön lähiympäristö.

Metsälain 10 a §:n mukaan erityisen tärkeissä elinympäristöissä voidaan tehdä varovaisia hoito- ja käyttötoimenpiteitä, joissa elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään tai niitä vahvistetaan. Toimenpiteissä on säilytettävä elinympäristölle erityinen vesitalous, puuston rakenne, vanhat ylispuut, kuolleet ja lahot puut sekä otettava huomioon kasvillisuus, maaston vaihtelevaisuus ja maaperä. Erityisen tärkeissä elinympäristöissä ei saa tehdä uudistushakkuuta, metsätietä, kasvupaikalle ominaista kasvillisuutta vahingoittavaa maanpinnan käsittelyä, ojitusta, purojen ja norojen perkausta eikä käyttää kemiallisia torjunta-aineita.

ELY-keskukset ja SYKE ovat laatineet tänä vuonna valtakunnallisen aineiston metsätaloudelle herkistä vesistöistä. Aineisto sisältää vesistöt, joiden on katsottu olevan herkkiä erilaisille metsätalouden toimenpiteille, kuten esim. uomien ylitykselle. Tällaisia kohteita hakemusalueella ovat Ison ja Pienen Hiislammen välissä oleva puro, Ylä-Paukkaja ja siitä lähtevä Paukkajanpuro. Ylä-Paukkajalle lupahakemuksen mukaisista toimista ei ennalta arvioiden aiheudu haittaa, mutta edellä mainittujen purojen ylittämistä koneilla on vältettävä.

Hakemusalueella ei ole luonnonsuojelualueita, mutta hakemusalueen välittämässä läheisyydestä löytyy Lähivaaran luonnonsuojelualue (YSA207210) ja Hiisvaaran luonnonsuojelualue (YSA206508). Kohteiden rauhoitusmääräykset kieltävät mm. maaperän ja kasvillisuuden vahingoittamisen, liikkumisen moottoriajoneuvolla sekä luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten hätyyttämisen. Kyseisiä kohteita ei saa käyttää kauttakulkuun moottoriajoneuvolla ja eläinlajeille häiriötä aiheuttava etsintätyö on suositeltavaa tehdä lintujen pesimäajan 15.4.-31.7. ulkopuolella.

Edellisten lisäksi hakemusalue rajoittuu Paukkajanpään erityisesti suojeltavan lajin suojelualueeseen (ERA204229). Kyseessä on erittäin uhanalaisen rupiliskon lisääntymis- ja levähdyspaikka, jonka hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain (9/2023) 77 §:n nojalla. Alueen rauhoitusmääräysten mukaan seuraavat toimet voivat hävittää tai heikentää esiintymispaikkaa: metsänhakkuu sekä kuolleiden puiden, kantojen ja juurakoiden poistaminen; kalojen istutus; havupuiden istutus ja metsän muu keinollinen uudistus; maa-ainesten ottaminen sekä muu maaperän vahingoittaminen, lammikoiden täyttämisen; alueen kuivattaminen sekä rakennusten, rakennelmien ja teiden rakentaminen.

Rupilisko kuuluu myös 78 §:n mukaisiin Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV a mainittuihin tiukkaa suojelua edellyttäviin eliölajeihin. Näiden lajien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ei saa hävittää eikä heikentää. Lisääntymispaikka on rupiliskon kohdalla lisääntymislampi. Lisääntymislammen hävittämiseksi ja heikentämiseksi katsotaan lammen veden määrään tai laatuun vaikuttaminen. Levähdyspaikaksi tulkitaan 75 m leveä vyöhyke lammen rannasta. Tällä alueella ei saa liikkua moottoriajoneuvolla sulan maan aikana, koska lajin yksilöt liikkuvat maalla ja ovat vaarassa jäädä koneiden alle.

Rupiliskon lisäksi alueelta on tiedossa alueellisesti uhanalaiseksi luokiteltu hajuheinä Hiisvaaran itäpuolelta. Hajuheinä kasvaa kuusivaltaisissa tai sekapuustoisissa, louhikkoisissa puronvarsilehdoissa sekä lehtorinteillä. Kasvupaikkana voivat olla myös kosteat lehtokorvet, tervaleppälehdot ja puronvarsikorvet.

Ylä-Paukkajan ranta-alueella on voimassa Enon länsiosan rantaosayleiskaava. Rannat ovat valtaosin maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettua aluetta, mutta hakemusalueella on myös loma-asunnolle tarkoitettu rakennuspaikka. Muu alue kuuluu Joensuun yhteiseen yleiskaavaan 2020 ja se on suurimmaksi osaksi maa- ja metsätalousaluetta, mutta alueen länsireuna kuuluu pienvesi-inventoinnin kohteeseen. Alueen koillisnurkka kuuluu Pohjois-Karjalan maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueeseen Laajanvaara.

2. Hokkalammen ympäristö

Hokkalammen pohjoispuolella on Maanmittauslaitoksen maastotietokannan mukainen vesikuoppa. ELY-keskuksen tiedot kohteen luontoarvoista ovat rajalliset. Alue kuuluu kokonaisuudessaan Joensuun yhteisen yleiskaavan 2020 maa- ja metsätalousvaltaiseen alueeseen. Hokkalammen koillispuolella on Pohjois-Karjalan maakuntakaavan kaivosalue, Kapteeninautio. Hokkalammen etelärannalla on historiallinen metallikaivosalue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kohteen huomioon ottamisesta tulee pyytää lausunto alueelliselta vastuumuseolta.

3. Riutta

Hakemusalue ei sijaitse pohjavesialueella, mutta se rajautuu pohjavesialueen ulkorajaan (nimi: Palokangas, tunnus: 0727652, luokka: 1 Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue). Hakemusalueella on seuraavia julkaisun Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen, Loppuraportti Joensuun seudulta (Antikainen et al. 2002) harjukohteita:

- osittain hakemusalueella oleva paikallisesti arvokas Riuttalampi, joka sijaitsee Riuttalammen länsirannalla Aittoniemestä pohjoiseen Riuttapurontielle
- maakunnallisesti arvokas, hakemusalueelle ulottuva Kuvassärkkä
- hakemusalueen rajalla sijaitseva maakunnallisesti arvokas Kuusojan laakson täyte

Kuvassärkkä kuuluu kokonaisuudessaan Pohjois-Karjalan maakuntakaavan kohteeseen Novikka. Kaavamerkintänä kohteella on ge-1 eli arvokas harju- tai moreenialue. Merkinnällä osoitetaan maiseman ja luonnonarvojen kannalta vähintään maakunnallisesti arvokkaita harjualueita tai valtakunnallisesti arvokkaita moreenimuodostumia, joilla saattaa olla maa-ainelain 3 §:n tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä maa-ainestenotolle aiheutuvia rajoituksia. Aluevarauksesta ei aiheudu metsätalouden rajoituksia. Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen geologiset ominaispiirteet sekä biologiset ja maisemalliset arvot. Lisäksi Kuusojja-Kasikangas Pikku-Urkkalammen ja Sorsansuon välissä on luokiteltu Pohjois-Karjalan arvokkaaksi harjualueeksi.

Alueen halki virtaa maakunnallisesti arvokas pienvesikohde nimeltä Kuusojja ja lähteet, jolla on luonnonsuojelullisia ja kalataloudellisia arvoja. Kuusojalla esiintyy luontaisesti lisääntyvän taimenen lisäksi myös harjusta ja taimenta on myös joen yläosalla. Salmilammenpurolla ja Kuusojan Kankikosken alueella on viime vuosina tehty kalataloudellisia kunnostuksia. Kuusojassa elää myös erittäin uhanalainen koskikorento, vantaankorri. Lohikalojen lisääntymisen takia joessa ei tule liikkua koneellisesti eikä kahlaten, eikä jokea tule käyttää vedenottoon malminetsintätoimien yhteydessä. ELY-keskus katsoo, että Kuusojja tulisi rajata tutkimustoimien ulkopuolelle.

Alueelta on tiedossa metsälain (1093/1996) 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä seuraavasti:

- Urkkalammen itäpuolella: tihkupinnan ja lammen välitön lähiympäristö sekä vähäpuustoinen suo
- Huuhkajavaarassa: rehevä korpi
- Kuusojan läheisyydessä: vähäpuustoinen suo, kolme luhta-alueita ja kahdeksan puron välitöntä lähiympäristöä
- Kasivaarassa: kalliojyrkäne ja kaksi kuivaa lehtoa
- Lammintausta: kalliojyrkäne

Pikku-Urkkalammen lounaispuolella, UKK-reitin varrella on lähde. Metsätaloudelle herkkiä vesistöjä alueella ovat Matarapuro, Kuusojja ja Urkkalamminpuro.

Hakemusalueella ei ole luonnonsuojelualueita, mutta seuraavat luonnonsuojelualueet ovat hakemusalueen välittömässä läheisyydessä:

-Soidensuojeluohjelma-alue Kuusojan lähteikkö, joka on toteutettu perustamalla Kuusojan lähteikön luonnonsuojelualue (YSA200705) ja Kuusojan lähteikön luonnonsuojelualue 2 (YSA205718). Suojelualueet ovat hakemusalueen rajalla Ahomäen koillispuolella. Rauhoitusmääräykset kieltävät näillä kohteilla seuraavat toimenpiteet:

- oijen kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen
- metsänhakkuu sekä muu kasvien tai niiden osien ja sienten ottaminen tai vahingoittaminen, lukuun ottamatta marjojen ja ruokasienten poimimista
- maa-aineksien tai kaivoskivennäisten ottaminen tai maa- tai kallioperän vahingoittaminen
- rakennuksien, rakennelmien tai teiden rakentaminen
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen
- liikkuminen moottoriajoneuvolla
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eliölajien säilymiseen.

-Matosuolla sijaitseva Louhelan luonnonsuojelualue (YSA205907) ja Huuhkajanvaarassa sijaitseva Huuhkajanvaaran luonnonsuojelualue (YSA205411) rajoittuvat hakemusalueeseen. Rauhoitusmääräykset ovat kummallakin alueella yhtäläiset Kuusojan lähteikön luonnonsuojelualueen kanssa.

-Urkkalammen ja Riuttalammen välissä on Urkkalamminkankaan suot - nimisen soidensuojelun täydennysehdotuksen (SSTE) neljä erillistä kohdetta. ELY-keskus suosittelee, että tutkimustoimia ei tehdä tällä valtakunnallisesti arvokkaalla soidensuojelukohteella.

Edellä mainittuja luonnonsuojelualueita ei saa käyttää kauttakulkuun moottoriajoneuvolla ja eläinlajeille häiriötä aiheuttava etsintätyö on suositeltavaa tehdä lintujen pesimäajan 15.4.-31.7. ulkopuolella.

Lisäksi Sorsansuolla on laaja, erityisesti suojeltavan lajin suojelualue Riuttaranta (ERA204232). Kyseessä on rupiliskon lisääntymis- ja levähdyspaikka, jonka hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Kohteen lähellä toimittaessa on noudatettava samoja ohjeita kuin aiemmin käsitellyn Paukkajanpään alueella.

Hakemusalue kuuluu pääosin Joensuun seudun yleiskaavaan 2020 ja se on valtaosin merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Sorsansuo on kaavassa merkinnällä luo/suo, arvokas ojittamaton suoalue. Riuttalammen ympäristö kuuluu Enon rantaosan rantaosayleiskaavaan, joka hakemusalueelle yltävältä osaltaan on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi.

Urkkalammen itäpuolelta Pikku Urkkalammen eteläpuolelta kaakkoon kulkee UKK-reitti.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa kohteella on seuraavat merkinnät: ulkoilureitit Joensuu-Herajärvenkierros ja ohjeellinen moottorikelkkareitti Kontiolahti-Hatunkylä, Kuusojan arvokkaat pienvedet sekä aiemmin mainittujen luonnonsuojelualueiden lisäksi Ilvesvaaran tuulivoimala-alue. Urkkalammen itäpuolelta Pikku Urkkalammen eteläpuolelta kaakkoon kulkee UKK-reitti.

Uhanlaisista lajeista on hakemusalueella havaintoja seuraavasti:

-Vaarantunut haaraliuskasammal Kuusojan rantasuolla Ahomäen itäpuolelle. Haaraliuskasammal kasvaa kosteissa ja varjoisissa paikoissa, kuten lähteiköissä, lähdepuroissa, lähdeletoilla, metsäluhdissa, lehtokorvissa sekä ravinteisilla järvenrannoilla. Lajin kasvupaikka tulee ottaa huomioon alueella liikuttaessa ja varottava sen heikentämistä ajoittamalla mahdolliset toimenpiteet lumipeitteiseen vuodenaikaan.

-Vaarantunut nukkamunuaisjäkäle Kasivaaran laella. Laji kasvaa yleensä sammalpeitteisellä haavalla. Kasivaaralla on havainto myös silmälläpidettävästä raidankeuhkajäkälästä. Iäkkäitä lehtipuita on varottava kaatamasta alueella.

-Sorsansuon koillispuolella vaarantuneen hiirihaukan pesä. ELY-keskus suosittelee, ettei kohteella tehdä tutkimustoimintaa lintujen pesimäaikana 15.4.-31.7.

Luontoarvojen huomiointi koko hakemusalueella

Koko hakemusalueelta saattaa löytyä muitakin pienvesiä, kuten lähteitä, puroja ja noroja, joiden osalta tutkimustoiminnassa on otettava huomioon vesilain (587/2011) säännökset vesiluontotyyppien suojelusta sekä vesitaloushankkeiden luvanvaraisuudesta (VL 2:11, 3:2 ja 3:3). Luonnontilaisten tai sen kaltaisten pienvesiluontotyyppien (norot, lähteet) luonnontilaa ei saa vaarantaa ilman vesilain mukaista poikkeuslupaa vaarantamiskieltoon. Lupaviranomaisena toimii Aluehallintovirasto (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto). Merkittävä osa pienvesiluontotyypeistä ei näy peruskartoilla, paikkatiedoissa tai muissa valvontaviranomaisen käytettävissä olevissa aineistoissa. Näiden tunnistamiseen maastossa tulee kiinnittää erityistä huomiota malminetsintätoiminnan suunnittelussa sekä toteutuksessa. Hakijan tulee ennen tutkimustoimiin ryhtymistä huolehtia siitä, ettei tutkimustoimilla vahingoiteta arvokkaita pienvesikohteita. Toimenpiteiden haitallisia vaikutuksia voidaan estää tai vähentää jättämällä pienvesien lähiympäristöön riittävät suojavyöhykkeet.

Hakemusalueella tapahtuu pintavesien virtaus lampien, järvien ja uomien kautta useiden pohjavesialueiden reuna-alueilla hakemusalueiden pohjois-, itä- ja varsinkin eteläpuolella. ELY-keskus huomauttaa, että toiminnassa

tulee ottaa huomioon ympäristönsuojelulain 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto.

Hakemuksen mukaan 2-4:n lupavuoden aikana on tarkoituksena suorittaa timanttikairausta ja kairaussoija otetaan talteen sekä kuljetetaan asianmukaiseen jätteenkäsittelylaitokseen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tämä on tärkeää myös pohja- ja pintavesien suojelemiseksi ja asiasta on syytä kirjata lupamääräys. Lisäksi malminetsintävaiheessa kairanreiät on suljettava välittömästi näytteenoton jälkeen, jos tapahtuu paineistetun pohjaveden ulosvirtausta.

Hakemuksesta ei käy ilmi, miten malminetsinnässä tarpeellinen vedenotto mm. timanttikairauksen yhteydessä toteutetaan. ELY-keskus painottaa, että vedenottoa ei tule tehdä arvokkaista pienvesistä, kuten kalataloudellisesti merkittävistä Paukkajanpuro-Sirkanpurosta ja Kuusojasta.

Mikäli syväkairauksia varten otetaan vettä, niin vesilain 2:15.1 §:n mukaan hankkeesta vastaavan on ilmoitettava kirjallisesti valtion valvontaviranomaiselle pinta- ja pohjaveden ottamisesta, jos otettava määrä on yli 100 kuutiometriä vuorokaudessa ja ottaminen ei 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan edellytä lupaa. Jos ottomäärä on vähintään 250 kuutiometriä vuorokaudessa, niin hanke vaatii aina vesilain 3:3.1 §:n kohdan 2 mukaan vesitalousluvan.

Tukes on pyytänyt lausuntoa myös siitä, onko hankealueella kaivoslain (621/2011) 9 § kolmannen momentin mukaisia liikennealueita. Väyläviraston avoimen datan perusteella alueella ei ole em. liikennealueita.

ELY-keskus muistuttaa, että tutkimustoiminnassa on otettava huomioon rauhoitettujen eläinten rauhoitussäännökset. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen, pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitystapojen ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen sekä yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Rauhoitussäännösten noudattaminen toteutuu varmimmin myös malminetsinnässä, kun tutkimustoimet toteutetaan rauhoitettujen eläinten lisääntymisaikojen ulkopuolella (esim. lintujen pesimäaika 15.4.-31.7.).

ELY-keskus toteaa, että kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin tutkimuksen tekemiseksi on välttämätöntä. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa. Tutkimustoimissa käytettävien ajoneuvojen ja kaluston kuljetukseen tulee käyttää ensisijaisesti olemassa olevia teitä ja ajouria. Malminetsintätoiminnan jäljet (kairausjäljet, tutkimusojat ja liikkumisen aiheuttamat jäljet) tulee saattaa mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan välittömästi maastotutkimuksen jälkeen.

Malminetsintäalue sijoittuu maakunnan läpi luode-kaakko –suunnassa kulkevan katkonaisen vaarajakson alueelle, joka on maastoltaan vaihtelevaa ja luonnoltaan ympäröiviä alueita monimuotoisempaa. Alueella esiintyy tavanomaista runsaammin luonnonsuojelun kannalta arvokkaita luontokohteita. Malminetsintäalueen laajuuden ja tarkemman tutkimussuunnitelman puuttumisen vuoksi malminetsinnän vaikutuksia alueen luonto- ja maisema-arvoihin on erittäin vaikea arvioida. ELY-keskus katsoo, että malminetsinnästä luonnonympäristöön kohdistuvien merkittävien haitallisten vaikutusten aiheutumista ei voida sulkea pois ottaen huomioon alueella sijaitsevat lukuiset arvokkaat luontokohteet.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä hyväksynnästä on viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Ville Vuorio ja ratkaissut johtava asiantuntija Saara Heräjärvi. Lausunnon valmisteluun on osallistunut myös ympäristöasiantuntija Mika Huttunen pohjavesien suojeluun liittyvien asioiden osalta.

Lisätietoja antaa luonnonsuojeluasiantuntija Ville Vuorio, puhelin 050 3510823, sähköposti ville.vuorio@ely-keskus.fi, 1.1.2026 alkaen ville.vuorio@lvv.fi.

Tämä asiakirja POKELY/1380/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/1380/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Heräjärvä Saara 17.12.2025 15:37

Esittelijä Vuorio Ville 17.12.2025 15:39

09.09.2025

44/00.01.06/202509.09.2025

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66
00521 Helsinki

Viite ML2025:0023

Asia JOENSUU, KONTIOLAHTI, lausunto malminetsintälupahakemuksesta Riutan alueella

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyytää Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon lausuntoa Joensuun kaupungin ja Kontiolahden kunnan alueelle kohdistuvasta Endomines Oy:n malminetsintälupahakemuksesta. Lupahakemuksessa esitetyltä alueelta otaksutaan löytyvän muun muassa kyaniiittia, andalusiittia ja kuparia. Hankkeen aikana tullaan suorittamaan muun muassa geokemiallisia mittauksia sekä mahdollisia timanttikairauksia. Hankealueen laajuus on noin 998,13 hehtaaria.

Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo on tutustunut hankkeeseen ja toteaa, että malminetsintää koskevalla alueella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös, tunnuksella 1000013339 Museoviraston ylläpitämään muinaisjäänösrekisteriin kirjattu Hokka. Kyseessä on historiallisen ajan raaka-aineen hankintapaikka, joka on paikannettu maastossa Museoviraston suorittaman kartoituksen perusteella vuonna 2013. Muinaisjäänös muodostuu historiallisen kuparikaivoksen jäännöksistä, rakennusten pohjista ja muista kaivostoimintaan liittyvistä rakenteista, jotka keskittyvät Hokkalammen eteläpään alueelle. Kaivostoiminta ajoittuu 1800-luvulle ja 1900-luvun alkuun, mutta aluetta on ilmeisesti käytetty myös ensimmäisen ja toisen maailmansodan aikana.

Hokan historiallisen kaivosalueen ohella malminetsintää koskeavalla alueella sijaitsee Maanmittauslaitoksen laser 5p aineistosta tunnistettu, kiinteään muinaisjäänöksen viittaava havaintokohde, tunnuksella 1000093098 muinaisjäänösrekisteriin kirjattu Pikku Urkkalampi. Tältä osin kyse on mahdollisesta historiallisen ajan tervahaudasta, joka sijaitsee Pikku Urkkalammen eteläpuolella, UKK-vaellusreitillä varrella. Kohdetta ei ole koskaan tarkastettu maastossa eivätkä sen tarkat ominaisuudet ole Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon tiedossa. Lisätietoa alueen arkeologisen kulttuuriperinnön kohteista on luettavissa osoitteessa <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000093098>.

Muinaismuistolaki kieltää kaikenlaisen muinaisjäänöksiin kajoamisen, niiden kaivamisen, peittämisen ja tuhoamisen. Laki rauhoittaa myös entuudestaan tuntemattomat muinaisjäänökset ja niiden osat. Malminetsinnässä tehdyt mittaukset, kairaukset sekä työkonien siirroista aiheutuva maapinnan rikkoutuminen eivät saa vahingoittaa alueen arkeologista kulttuuriperintöä.

Kaivoslakiin (621/2011) viitaten on näytteenottopaikat, kairakoneen käyttämät maastoreitit ja mahdollisen tutkimusuran sijainti ilmoitettava kartalla museolle hyvissä ajoin ennen työn aloittamista, jotta museo voi arvioida toimenpiteiden vaikutukset arkeologisen kulttuuriperinnön kohteille ja suorittaa mahdolliset

maastotarkastukset. Lisäksi alueellinen vastuumuseo muistuttaa, että muinaismuistolain mukaan myös ennestään tuntemattomat muinaisjäännökset ja niiden osat ovat rauhoitettuja. Mikäli työn aikana tavataan muinaisjäännös tai sellaiseen viittaava esine tulee työ keskeyttää ja havainnosta ilmoittaa Pohjois-Karjalan alueelliseen vastuumuseoon.

Yhteyshenkilönne Pohjois-Karjalan alueellisessa vastuumuseossa on arkeologi Ville Hakamäki (ville.hakamaki@joensuu.fi, puh. 0503018302).

Museonjohtaja

Tarja Raninen-Siiskonen

Arkeologi

Ville Hakamäki

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamossa.

JAKELU

Museovirasto

Säteilytoiminnan valvonta
Antti Kallio

STUK 112/0202/2025

4.12.2025

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Lausuntopyyntö ML2025:0023

Swedish Minerals AB:n malminetsintälupahakemus, Kontiolahti ja Joensuu

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää 3.11.2025 päivätyllä kirjeellään Säteilyturvakeskukselta (STUK) lausuntoa Swedish Minerals AB:n malminetsintälupahakemuksesta (ML2025:0023). Erityisesti Tukes pyytää lausuntoa siitä, voidaanko malminetsintää suorittaa säteilyturvallisuuksiin vaarantamatta.

Swedish Minerals AB:n tarkoituksena on tehdä vasaranäytteenoton ja geofysikaalisten mittausten lisäksi timanttikairausta tela-alustaisella kairausyksiköllä toisen, kolmannen ja neljännen lupavuoden aikana. Malminetsintäalueeseen sisältyvät Paukkajanvaaran vanhan uraanikoelouhoksen alue sekä Paukkajanjärven, Ruunaniemen, Sikovaaran, Riutan ja Matarin uraniesiintymät.

Lausuntona STUK toteaa seuraavaa:

Paukkajanvaaran vanhalla kaivosalueella (tontti 40:85) on voimassa ydinenergia-asetuksen 85 § mukaiset maankäytön rajoitukset (Säteilyturvakeskuksen päätös A102/40, 17.8.2001). Tontilla on ydinenergialain nojalla jälkihoidettu entinen kaivos, jonka kaivannaisjätteet on loppusijoitettu säteilyaltistuksen rajoittamiseksi maan pinnalle sulkurakenteiden alle. Toimenpidekielto koskee rakentamista, maa-aineksen ottamista sekä toimenpiteitä, jotka voivat puhkaista suojamaakerroksen (maankaivu ja juurakoiden repiminen tms.) Näytteenotto tontilla edellyttäisi k.o. maankäytön rajoitusten muuttamista Säteilyturvakeskuksen toimesta ja tontin palauttamista näytteenottoa edeltävään tilaan näytteenoton jälkeen. Rajoitusten muuttamisen edellytyksiä olisi arvioitava erikseen.

Yleisesti ottaen uraanipitoisen kallioperän tai malmin luonnon radioaktiiviset aineet eivät aiheuta malminetsinnässä säteilyyn liittyvää vaaraa tai haittaa, kun kairanäytteidenotossa toimitaan hyvien menettelyjen mukaisesti. Käytössä olevia menettelyjä on kuvattu hakemuksessa, esim. kairaussoija otetaan talteen ja toimitetaan jätteenkäsittelylaitokseen, lisäksi kairareitit tulpataan tarvittaessa. Kun etsitään uraanipitoista malmia, näytteenotto maastossa ei eroa säteilyturvallisuuksiin ja ympäristön kannalta merkittävästi muiden metallimalmien etsinnästä. Sen sijaan uraani- tai toriumpitoisten näytteiden käsittelystä ja varastoinnista tulee tehdä säteilylain 146 §:n mukainen selvitys luonnonsäteilyaltistuksesta.

Malminetsinnästä tulee laatia säteilylain 145–146 §:n mukainen selvitys (ainesten käsittely, käyttö, varastointi), jos uraani-238:n tai torium-232:n aktiivisuuspitoisuudet ovat käsiteltävissä kiviaineksissa suurempia kuin 1 Bq/g. Paukkajanvaaran vanhalla kaivosalueella sekä Riutan ja muiden uraniesiintymien kohdalla näytteiden uraani-238:n ja sen hajoamistuotteiden aktiivisuuspitoisuus on todennäköisesti suurempi

Säteilytoiminnan valvonta
Antti Kallio

STUK 112/0202/2025

4.12.2025

kuin 1 Bq/g (vastaa uraanin massapitoisuutta n. 81 mg/kg) merkittävässä osassa kairausnäytteistä, joten Swedish Mineralsin on laadittava säteilylain mukainen selvitys. Selvitykseen pitää sisältyä riittävät tiedot materiaaleista sekä työntekijän luonnonsäteilyaltistuksen arviointi (määräys STUK S/6/2022 3–7 §). Malminetsinnässä on tiedettävä porausjätteen ja kairasydänten keskimääräiset luonnon radioaktiivisten aineiden pitoisuudet, jotta säteilysuojelu voidaan tarvittaessa huomioida myös jätteenkäsittelyssä. Mikäli luonnon radioaktiivisten aineiden aktiivisuuspitoisuudet jätteissä kuten kairaussoijassa ovat suurempia kuin vapauttamisrajat (määräys STUK SY/1/2018), pitää toiminnasta vastaava hakea jätteiden loppukäsittelylle säteilylain 84 §:n mukainen hyväksyntä.

Hakemuksessa on esitetty, kuinka työntekijöiden luonnonsäteilyaltistusta on tarkoitus rajoittaa ja tarkkailla. Rajoituskeinoja ovat mm. työajan rajoittaminen ja turvavälien käyttö, kun työskennellään uraanipitoisten materiaalien kanssa. Työntekijän luonnonsäteilyaltistuksen tulee olla pienempää kuin viitearvo, joka on 1 mSv/v (STM asetus 1044/2018 23 §). Etsintätyössä työntekijöillä on käytössä annosnopeusmittarit. Lisäksi työntekijöiden ulkoisesta gammasäteilystä johtuvia säteilyannoksia tarkkaillaan dosimetreillä. Esitetyillä tavoilla on mahdollista havaita, jos työntekijöiden luonnonsäteilyaltistusta on tarpeen rajoittaa enemmän, jotta työntekijöiden altistus on pienempää kuin viitearvo 1 mSv/v. Ulkoisen säteilyaltistuksen lisäksi tulee huomioida, että kivipölyn hengittäminen aiheuttaa sisäistä luonnonsäteilyaltistusta. Yleensä pölyävissä työvaiheissa (sahaus, murskaus) on muutenkin käytössä hengityssuojaimet kivipölyltä suojautumiseen, mutta pölyltä on suojauduttava myös luonnon radioaktiivisten aineiden vuoksi esim. uraanipitoisia kairanäytteitä käsiteltäessä. Säteilylain mukaisessa selvityksessä tulee tehdä tarkempi etukäteisarvio näytteiden käsittelyn ja varastoinnin aiheuttamasta työntekijöiden luonnonsäteilyaltistuksesta.

Johtaja

Tommi Toivonen

Ylitarkastaja

Antti Kallio

- Asia** Selitys malminetsintälupahakemukseen ML2025:0023 RIUTTA annetuista lausunnoista, muistutuksista ja mielipiteistä
- Selityksen Antaja** Swedish Minerals AB
Sågårgatan 15 A, 753 18 Uppsala, Sweden
- Taustaa** Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) on pyytänyt Swedish Minerals AB:lta (hakija) selitystä malminetsintälupahakemuksesta 2023:0023 RIUTTA annetuista lausunnoista, muistutuksista ja mielipiteistä. Malminetsintälupahakemusalue sijaitsee Kontiolahden ja Joensuun ympäristössä ja on laajuudeltaan 998,12 ha. Hakija etsii ja otaksuu alueelta kyaniittia, andalusiittia, Cu, Au, Ag, Mo, V ja U.
- Selitys** Hakija toteaa annetuista lausunnoista, muistutuksista ja mielipiteistä seuraavaa.

Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo

Hakijalla ei huomautettavaa Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon lausuntoon. Hakija huomioi malminetsintätoiminnassaan tunnetut arkeologiset kohteet asianmukaisesti ja tiedottaa alueellisen vastuumuseon arkeologia näytteenoton suunnitelmista.

Joensuun kaupunki

Hakija yhtyy Joensuun kaupungin lausuntoon. Hakija katsoo, että malminetsintätoimet eivät aiheuta estettä kaavassa merkittyihin rakennuspaikkoihin asunto- tai loma-asuntoalueille Riuttalammen tai Ylä-Paukkajan vesistön ympäristössä. Malminetsintätoimet ovat tavanomaisia eivätkä aiheuta haittaa hakemusalueella oleville luontoarvoille. Hakija toteaa myös, että Joensuun kaupungin lausunnon perusteella, hakija on rajannut pois Ylä-Paukkajan länsipuolelta Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 merkityn Louhiniemi-Pahakallio kohteen (arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma, arvokas kallioalue), joka oli pieneltä osin hakemusalueen sisällä.

Joensuun ympäristönsuojelu

Joensuun ympäristönsuojelu toteaa lausunnossa suljetun vedenkierron ja kairaussoijan talteenoton käyttöä kairauksen aikana. Hakija yhtyy osittain lausuntoon. Kairaussoijan talteenotolla ja suljetun vedenkierron omaavaa kairakonetta harkitaan aina tapauskohtaisesti ottaen huomioon alueen luontoarvot ja esimerkiksi puuston ja muun kasvuston määrä. Soijan talteenottoyksikkö tarvitsee ympärilleen laajemmin tilaa ja mahdollisesti puita joudutaan kaatamaan enemmän. Myös kairaussoijan päivittäinen poisvienti aiheuttaa ylimääräisen rasitteen ympäristölle kohteissa, jossa vaaraa sen kulkeutumisesta vesistöihin ei ole. Näin ollen hakija katsoo, että arvio täytyy tehdä aina tapauskohtaisesti ympäristön kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Kairaussoijan pääsy alueen vesistöihin estetään kuitenkin jokaisessa kohteessa.

Malminetsintälupahakemusalueelta on rajattu pois luonnonsuojelualueet. Alueella ei sijaitse pohjavesialueita. Mikäli kairauspaikalla havaitaan maanpinnalle nousevaa paineellista pohjavettä, kyseessä oleva kairareikä tulpataan ja tukitaan tutkimusten jälkeen tarvittaessa betonoimalla, mikä palauttaa pohjavedet kairausta edeltäneeseen tilaan. Hakija muistuttaa vielä, että aiemmin Suomessa toteutettujen laajojenkin kairausten yhteydessä ei ole hakijan tiedossa, että ne olisivat aiheuttaneet merkittäviä vaikutuksia tutkimusalueiden pohjavesiin tai muutenkaan vesiolosuhteisiin. Tutkimuskairausten ja malminetsintätoimien vaikutuksesta alueen vesistöihin ja maaperään on lausuttu laajemmin tämän selityksen alla. Lyhyesti voidaan todeta tässä, että alueella on aiemmin suoritettu tutkimuskairauksia muiden yritysten toimesta ja Geologian tutkimuskeskuksen vesien ja maaperän seurannassa ei havaittu näiden toimien aiheuttamia muutoksia tai haittoja.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Hakija yhtyy useisiin kohtiin ELY-keskuksen lausunnossa, kuten siihen, että hakemusalueella ei sijaitse Natura 2000-alueita, luonnonsuojelualueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, luonnonsuojelutarkoituksiin hankittuja kiinteistöjä, luonnonsuojelulain (9/2023) tarkoittamia suojeltuja luontotyyppejä, arvokkaita harju-, moreeni- tai tuulimuodostumia, valtakunnallisesti merkittäviä tai muutoin arvokkaita maisema-alueita. Hakija on lausuntojen perusteella rajannut Paukkajanpuron sen osan pois, joka oli alkuperäisessä hakemusalueella. Hakija on myös huomionnut Paukkajanpään Rupiliskon lisääntymis- ja

levähdyspaikan rajaamalla hakemusalueesta noin 75 m alueen lisääntymislammen ympäriltä. Hakija on myös huomioinut ELY-keskuksen lausunnon Kuusojan statuksesta arvokkaana pienvesikohteena. Kuusoja on rajattu pois hakemusalueelta. Sorsasuon Riuttarannan erityisesti suojeltavan lajin suojelualue on huomioitu hakemusalueella aiemmin rajaamalla se hakemusalueelta pois. Sen lisäksi, hakija on rajannut hakemusalueesta pois sen osan, joka Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa on varattua aluetta suojelualueen laajennukselle (Sorsansuon suojelualue). Hakija ottaa myös toiminnassaan huomioon ELY-keskuksen huomioidut vedenotot ja esimerkiksi lintujen pesimärahoitusajoista. Hakija katsoo, että TUKES asettaa tarpeelliset määräykset ja rajoitukset toiminnalle, joita hakija noudattaa. Yleisesti, malminetsintätoimien vaikutus on vähäinen ympäristölle ja hakija korostaa, että toimet ovat tutkimustoimia ja lupaa haetaan malminetsinnälle, ei kaivostoiminnalle.

STUK

Hakija yhtyy STUK:n lausunnoissa mainittuihin seikkoihin ja toimittaa säteilyturvasuunnitelman liittyen näytteiden käsittelyyn ja varastointiin hyvissä ajoin ennen näytteenoton aloitusta

Kontiolahden kunta

Hakija toteaa, että malminetsintä ei sisälly YVA-lainsäädännön mukaiseen YVA-menettelyn soveltamisalaan eikä YVA-lain nojalla YVA-velvollisuuden alaista toimintaa. Nämä on vahvistettu EU-tuomioistuimen ratkaisussa c-531/13 ja korkein hallinto-oikeus ratkaisussaan KHO 25.8.2016 t.3526. Hakija muistuttaa myös STUK:n lausunnossa mainittuun kohtaan

” Yleisesti ottaen uraanipitoisen kallioperän tai malmin luonnon radioaktiiviset aineet eivät aiheuta malminetsinnässä säteilyyn liittyvää vaaraa tai haittaa, kun kairanäytteidenotossa toimitaan hyvien menettelyjen mukaisesti.”

ja

”Kun etsitään uraanipitoista malmia, näytteenotto maastossa ei eroa säteilyturvallisuuden ja ympäristön kannalta merkittävästi muiden metallimalmien etsinnästä.”

Hakija toteaa myös, että Hakemusalueilla on aiemmin tehty kallioperäkairauksia, geologista kartoitusta, geofysiikan mittauksia ja maaperäkerrosten poistoa 2-3 m matkalta Areva Resources Finland Oy:n toimesta (2007-2009), sekä jo aiemmin Atomenergia Oy:n, Outokumpu Oy:n ja Geologisen tutkimuskeskuksen toimesta. Aiempien malminetsintätoimien jälkeen Geologian Tutkimuskeskus suoritti vesi- (pohjavesi, joki, järvi) ja orgaanisen maaperänäytteenoton tutkiakseen malminetsinnän vaikutuksista ympäristöön. Geologian tutkimuskeskuksen julkaisemassa raportissa K555/52/2006 & K129/52/2004 todetaan kemiallisten analyysien perusteella, että malminetsintätoimet alueella eivät ole vaikuttaneet alueen vesistöjen tai sedimenttien laatuun. Tämä tukee myös aiemmin mainittua STUK:n lausuntoa, että luonnossa esiintyvät uraanipitoiset kohteet eivät aiheuta malminetsinnässä säteilyyn liittyvää vaaraa, eivätkä merkittävästä eroa siitä myöskään ympäristön kannalta.

Hakija suorittaa alueella vesistöjen ennakkotutkimuksen ennen näytteenoton aloittamista sekä seurantanäytteenoton tutkimustöiden päättymisen jälkeen.

Muiden Kontiolahden kunnan lausumien ehdotettujen ehtojen suhteen selityksen on annettu jo aiemmin tässä dokumentissa.

Loppusanat ja muut lausunnot

Hakija korostaa, että malminetsinnän toimenpiteiden luonne on tilapäistä ja laajuudeltaan tutkimustasoista, ei teollista tai tuotannollista toimintaa. Malminetsintähakemuksella ei haeta lupaa kaivostoiminnalle. Hakija suorittaa tutkimustyöt niin, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa ympäristölle tai ihmisille. Tutkimustöiden aikana maahan ei jätetä tai päästetä jätettä eikä muutaakaan vaarallista ainetta, jonka seurauksena voi olla maaperän laadun huononeminen, haittaa terveydelle tai muuta yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Alueen vesistöjä seurataan ennen ja jälkeen näytteenoton. Hakija on rajannut

malminetsintähakemusalueensa ulkopuolelle luonnonsuojelu tai muuta suojelua vaativat alueet.

Oulussa 29.01.2026

Swedish Minerals AB:n puolesta

Jukka-Pekka Ranta, FT
Nordic Geoservices Oy

Kartassa näkyvät suotyypit on luokiteltu Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa (Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1:

Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018) seuraavasti:

- Isovarpurämeet: silmälläpidettävä, Etelä-Suomessa vaarantunut
- Kangasrämeet: vaarantunut, Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen
- Sararämeet: vaarantunut, Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen
- Luhtanevat: silmälläpidettävä, Etelä-Suomessa vaarantunut
- Luhtaletot: puutteellisesti tunnettu koko maassa, mutta Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen
- Kalvakkarämeet: silmälläpidettävä, Etelä-Suomessa vaarantunut
- Saranevat: silmälläpidettävä, Etelä-Suomessa vaarantunut
- Lehtokorvet: vaarantunut, Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen
- Lettorämeet: vaarantunut, Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen
- Lettokorvet: vaarantunut, Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen
- Ruohokorvet: vaarantunut, Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen
- Pajuluhdet: säilyvä, Etelä-Suomessa säilyvä
- Kangaskorvet: erittäin uhanalainen, Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen
- Lähdeletot: vaarantunut, Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen
- Välipintaletot: erittäin uhanalainen, Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalainen

ELY-keskuksen lausunnossa suositeltiin, että SSTE-kohteessa ei tehtäisi tutkimustoimia. Kohteella on useita uhanalaisia suoluontotyyppisiä, joista osa on luokiteltu Etelä-Suomessa jopa äärimmäisen uhanalaiseksi. Itä-Suomen elinvoimakatuksen tavoitteena on edistää näiden alueiden pysyvää suojelua. Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että harvinaiset tai uhanalaiset luontotyypit voivat olla kaivoslain 11 §:ssä tarkoitettuja harvinaisia tai arvokkaita luonnonesiintymiä, jota ei saa olennaisesti vahingoittaa (HE 273/2009). Tutkimusojien ja -kuoppien kaivamisella sekä kesäaikaisella maastoliikenteellä on haitallisia vaikutuksia uhanalaisille suoluontotyypeille ja niiden arvokkaalle lajistolle. Lupa- ja valvontavirasto näkemyksen mukaan SSTE-kohteilla ei tule tehdä tutkimustoimia.

Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että ELY-keskuksen lausunnossa mainittu hajuheinä on rauhoitettu ja se kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteessä IV b mainittuihin tiukkaa suojelua edellyttäviin kasvilajeihin (luonnonsuojelulaki 78 §). Rauhoitetun kasvilajin kasvupaikkaa ei saa vaarantaa tutkimustoimilla eikä luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää. Luontodirektiivin liitteen IV b kasvilajien suojavyöhykkeen tulee olla vähintään 30 metriä esiintymän reunasta lukien. Suojavyöhykkeellä ei saa tehdä maahan kajoavia tutkimuksia. Suojaetäisyyksien määrittelyssä tulee ottaa huomioon, että lajia voi esiintyä pistemäistä esiintymäpaikkaa laajemmalla alueella.

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi myös uhanalaiset lajit tulee ottaa huomioon malminetsinnässä niin, ettei niitä vaaranneta. Harvinaiset tai uhanalaiset lajit ovat kaivoslain 11 §:n kohdan 4 tarkoittamia harvinaisia tai arvokkaita luonnonesiintymiä, jota ei saa olennaisesti vahingoittaa (HE

273/2009). Maahan kajoavissa malminetsintätoimissa suojeltujen lajien esiintymät on rajattava malminetsinnän vaikutusten ulkopuolelle. Suojaetäisyyksien määrittelyssä tulee ottaa huomioon, että lajia voi esiintyä pistemäistä esiintymäpaikkaa laajemmalla alueella.

Lupa- ja valvontavirasto näkemyksen mukaan hakemusalueella olevien lähteiden ympärille on jätettävä vähintään 30 metrin koskematon suojavyöhyke tutkimustoimien yhteydessä. Etäisyyden määrittelyssä on huomioitava, ettei lähteen luonnontila vaarannu. Esimerkiksi kaivuutoimenpiteet lähteikön läheisyydessä voivat aiheuttaa muutoksia pohjaveden virtausolosuhteissa ja siten myös lähteikön kautta purkautuvan pohjaveden määrässä. Suojaetäisyys riippuu maastonmuodoista, lähteen koosta ja tilasta. Lähtökohtana toiminnassa on, ettei siitä saa aiheutua vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Lähteen suojavyöhykkeellä ei tule tehdä maahan kajoavia tutkimuksia. Mikäli kairauspaikoilla esiintyy ylivuotoa, tulee huolehtia siitä, että kairareivät tulpataan ylivuodon ja pohjaveden purkautumisen estämiseksi. Työn teettäjällä on vastuu pohjavedelle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä hyväksynnästä on viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Ville Vuorio ja ratkaissut ryhmäpäällikko Juha-Pekka Hämäläinen.

Lisätietoja antaa luonnonsuojeluasiantuntija Ville Vuorio, puhelin 050 3510823, ville.vuorio@lvv.fi.

Lupa- ja valvontavirasto
Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihe: 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/47348/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/47348/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Hämäläinen Juha-Pekka 12.03.2026 13:10

Esittelijä Vuorio Ville 12.03.2026 13:14

KAIVOSLAIN (621/2011) MUKAINEN VAKUUS

Kaivoslain 10 luvun 107 §:n mukaan malminetsintäluvan haltijan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Tukes määrää malminetsintäluville asetettavaksi lupakohtaisen vakuuden. Vakuus tulee asettaa pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten.

Talletus tulee tehdä pankkiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksi. Pankin tai tilin omistajan tulee toimittaa tilivarojen panttausilmoitus avatusta vakuustilistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (os. PL 66, 00521 Helsinki) sekä antaa sitoumus, jolla se luopuu kuittausoikeudesta kyseiseen tiliin. Vakuustili ei saa olla määräaikainen.

Tilivarojen panttausilmoituksen allekirjoittaa pankin edustaja sekä pantattavan tilin omistaja, eli luvan saajayhtiön kaupparekisteriotteessa mainittu henkilö(t), joilla on nimenkirjoitusoikeus.

Vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi.

Tukesille vakuutta varten toimitettavat asiakirjat:

- Pankin tilivarojen panttausilmoitus (alkuperäinen kappale allekirjoituksin)
- Pantinantajan kaupparekisteriote

Asiakirjat tulee toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle osoitteeseen PL 66 (Opastinsilta 12B), 00521 Helsinki.